

SFÂNȚA EVANGELIE
A
DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI
NOSTRU
IISUS HRISTOS

SCRISĂ DE SFT. MATEIU

BUCUREȘTI
SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU BRITANIA
ȘI STRĂINĂȚATE.

1913

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Catalog No. A 632.17/M 1913

Family INDO-EUROPEAN

Sub-Family ITALIC

Branch LATINIAN

Group ROMANCE

Language ROMANIAN

Dialect

Locality Romania 25°E - 45°N

Contents MATTHEW

Version

Translator

Published by B.F.B.S.

Place BUCUREȘTI

Date 1913

Accession No. 1936

Accession Date April 15, 1938

Price \$0.05

SFÂNȚA EVANGHELIE
A
DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI
NOSTRU
IISUS HRISTOS

SCRISĂ DE SFT. MATEIU

BUCUREȘTI

1913

TIBERIA — MAREA GALLILAEI.

PARTEA I.

*Cartea faptelor lui Iisus Hristos. Veacurile de om de la
Abraam până la Iosif.*

Cartea neamului lui Iisus Hristos, fiul lui David,
fiul lui Abraam. ² Abraam născu pe Isaac,
Isaac născu pe Iacob, Iacob născu pe Iuda și
pe frații lui, ³ Iar Iuda născu pe Fares și pe
Zara din Tamar, iar Fares născu pe Esrom,
Esrom născu pe Aram, ⁴ Iar Aram născu pe
Aminadab, Aminadab născu pe Naason, Naason
născu pe Salmon, ⁵ Iar Salmon născu pe Booz
din Rachab, iar Booz născu pe Obed din Rut,
Obed născu pe Iesse, ⁶ Iar Iesse născu pe
David împăratul. David împăratul născu pe So-
lomon din *femeia* lui Uria, ⁷ Iar Solomon născu
pe Roboam, Roboam născu pe Abia, Abia născu
pe Asaf. ⁸ Iar Asaf născu pe Iosafat, Iosafat
născu pe Ioram, Ioram născu pe Ozia, ⁹ Iar
Ozia născu pe Ioatam, Ioatam născu pe Achaz,
Achaz născu pe Ezechia, ¹⁰ Iar Ezechia născu
pe Manase, Manase născu pe Amos, Amos născu
pe Iosia, ¹¹ Iar Iosia născu pe Iechonia și pe
frații lui la strămutarea în Babilon. ¹² Iar după
strămutarea în Babilon Iechonia născu pe Sala-
tiel, Salatiel născu pe Zorobabel, ¹³ Iar Zoro-
babel născu pe Abiud, Abiud născu pe Eliachim,
Eliachim născu pe Azor, ¹⁴ Iar Azor născu pe
Sadoc, Sadoc născu pe Achim, Achim născu pe
Eliud, ¹⁵ Iar Eliud născu pe Eleazar, Eleazar

născu pe Matan, Matan născu pe Iacob, ¹⁶ Iar Iacob născu pe Iosif, bărbatul Mariei, din care fu născut Iisus, care se zice Hristos. ¹⁷ Deci toate veacurile de om dela Abraam până la David veacuri de om patrusprezece, și dela David până la strămutarea în Babilon veacuri de om patrusprezece, și dela strămutarea în Babilon până la Hristos veacuri de om patrusprezece.

Zămislirea, numele și nașterea lui Hristos.

¹⁸ Iar nașterea lui Iisus Hristos astfel a fost. Logodită fiind muma lui Maria cu Iosif, mai înainte de a fi ei împreună s'a aflat având în pântece din spirit sfânt. ¹⁹ Iar Iosif, bărbatul ei, drept fiind și nevoind s'o vădească, se hotări s'o părăsească în ascuns. ²⁰ Acestea cugetând în sine, iată îngerul Domnului i-se arătă în vis, zicând: Iosife, fiul lui David, nu te teme a-ți lua femeie pe Maria, pentru că cel născut în ea este din spirit sfânt. ²¹ Și va naște fiu, și vei chema numele lui Iisus: căci el va mântui pe poporul său de păcatele lor. ²² Iar toate acestea s'au făcut ca să se împlinească ce s'a zis de Domnul prin profetul care zice: ²³ «Iată fecioara în pântece va avea și va naște fiu, și vor chema numele lui Emanuel», care să tâlmăcește: cu noi *este* Dumnezeu. ²⁴ Și deșteptându-se Iosif din somn, făcu cum îi porunci îngerul Domnului, și luă pe femeia sa. ²⁵ Și n'o cunoscù pe dînsa până ce născu fiu; și chemă numele lui Iisus.

PARTEA 2.

Magii dela răsărit.

Si născut fiind Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod împăratul, iată Magi dela răsă-

rit veniră la Ierusalim, zicând: **2** Unde este împăratul născut al Iudeilor? căci noi am văzut steaua lui în răsărit și venirăm să ne închinăm lui. **3** Și auzind Irod împăratul se turbură, și tot Ierusalimul cu dînsul, **4** Și adunând pe toți mai marii preoților și cărturarii poporului, ceru știință dela dinșii unde se naște Hristos. **5** Iar ei îi ziseră: în Betleemul Iudeii; căci așa este scris prin profetul: **6** «Și tu Betleem, pământul lui Iuda, nici de cum nu ești mai mic între povățuitorii lui Iuda; căci din tine va ieși povățuitor, care va paște pe poporul meu Israel». **7** Atunci Irod chemând în ascuns pe Magi, îi întrebă cu deamănuntul *despre* timpul stelei apărute. **8** Și trimitându-i la Betleem, zise: ducându-vă cercetați cu deamănuntul despre copil; și dacă l-ați aflat, dați-mi știre, pentru ca și eu venind să mă închin lui. **9** Iar ei ascultând de împăratul plecară; și iată steaua pe care o văzuse în răsărit mergea înaintea lor, până ce venind stătù deasupra unde erà copilul. **10** Și văzând steaua se bucurară cu bucurie foarte mare. **11** Și venind în casă văzură pe copil cu Maria muma lui, și căzând se închinară lui, și deschizând comorile lor îi dederă daruri, aur și tămâie și smirnă. **12** Și luând înștiințare prin vis să nu se întoarcă la Irod, pe altă cale se duseră în țara lor.

Fuga lui Hristos la Egipt.

13 Și plecând ei, iată, îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, zicând: sculându-te ia copilul și pe muma lui și fugi în Egipt, și stai acolo până ce îți voi spune; căci Irod are să caute pe copil spre a-l pierde, **14** Iar el sculându-se luă

pe copil și pe muma lui și plecă în Egipt.
 15 Și fu acolo până la sfârșirea lui Irod, pentru
 ca să se împlinească ce s'a zis de Domnul prin
 profetul, care zice: «din Egipt am chemat pe
 fiul meu».

Uciderca copiilor la Betleem.

16 Atunci Irod văzând că fu luat în răs de
 cătră Magi să mâniè foarte; și trimițând ucise
 pe toți copiii ce erau în Betleem și în toate ho-
 tarele lui dela doi ani și mai jos, după timpul
 de care luase cunoștință cu deamănuntul dela
 Magi. 17 Atunci se împlinì ce s'a zis de Iere-
 mia profetul, care zice: 18 «Glas în Rama se
 auzì, suspin, plângere și țipăt mult; Rachel plân-
 gând pe copiii săi și nu voià să se mângâe, căci
 nu sunt».

Întoarcerea și locuirea lui Iisus n Nazaret.

19 Iar sfârșindu-se Irod, iată, îngerul Domnu-
 lui se arată în vis lui Iosif în Egipt, 20 Zicând:
 sculându-te ia copilul și pe muma lui și du-te
 în pământul lui Israel, căci au murit cei care
 căutau sufletul copilului. 21 Iar el sculându-se
 luă copilul și pe muma lui și venì în pământul
 lui Israel. 22 Dar auzind că Archelau domnește
 peste Iudea în locul lui Irod tatăl său, se temù
 să se ducă acolo; și luând știre în vis se duse
 în părțile Galileii, 23 Și venind se așezà în ora-
 șul numit Nazaret, pentru ca să se împlinească
 ce s'a zis prin profeți, că Nazareu se va chemà.

PARTEA 3.

Ioan Botezătorul predică în pustie.

În zilele acelea vine Ioan Botezătorul predi-
 când în pustia Iudeii, 2 Zicând: pocăiți-vă,
 căci s'a apropiat împărăția cerurilor. 3 Căci a-

cesta este cel zis prin Isaia profetul, care zice: «glas de strigător în pustie; gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui». 4 Și acest Ioan avea îmbrăcămintea lui de peri de cămilă și încingătoare de piele împrejurul mijlocului său; iar hrana lui era locuste și miere sălbatică. 5 Atunci ieși la dinsul Ierusalimul și toată Iudea și toată împrejurimea Iordanului, 6 Și se botezau de cătră dinsul în râul Iordanului, mărturisindu-și păcatele lor. 7 Și văzând pe mulți dintre farisei și saducei venind la botez, le zise: pui de vipere, cine v'a arătat să fugiți de urgia viitoare? 8 Faceți deci rod vrednic de pocăință, 9 Și nu gândiți să ziceți în inși-vă tată avem pe Abraam; căci vă spun că poate Dumnezeu din pietrile acestea să deștepte fiii lui Abraam. 10 Acum săcurea stă la rădăcina pomilor, deci orice pom ce nu face rod bun se taie și în foc se aruncă. 11 Eu vă botez în apă spre pocăință; iar cel care vine în urma mea este mai tare decât mine, căruia nu-i sunt de indestul să-i port încălțăminte; acesta vă va boteza în spirit sfânt și foc. 12 A cărui lopată este în mâna lui, și-și va curăți aria și va adună grâul lui în grânar, iar pleava o va arde în foc nestâns.

Ioan botează pe Iisus.

13 Atunci vine Iisus din Galilea la Iordan cătră Ioan, spre a fi botezat de cătră acesta. 14 Iar el îl opriă, zicând: eu am trebuință să fiu botezat de tine, și tu vii la mine? 15 Și răspunzând Iisus îi zise: lasă acum, căci așa ni-se cade să împlinim orice dreptate; atunci îl lăsă. 16 Iar Iisus botezat fiind îndată ieși din apă; și iată i-se deschiseră cerurile și văzù spiritul al

lui Dumnezeu venind peste dînsul, pogorându-se ca porumb. ¹⁷ Și iată glas din ceruri, zicând: acesta este Fiul meu cel iubit, în care am binevoit.

PARTEA 4.

Iisus este ispitit de trei ori de diavolul.

Atunci Iisus fu dus în pustie de cătră spiritul, spre a fi ispitit de diavolul. ² Și după ce postî patruzeci de zile și patruzeci de nopți, flămânzi apoi. ³ Și apropiindu-se de dînsul ispititorul, îi zise: dacă Fiu ești al lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâni. ⁴ Iar el răspunzând zise: scris este: «nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu orice cuvânt ce iese din gura lui Dumnezeu». ⁵ Atunci îl duce pe el diavolul în sânta cetate și îl puse pe aripa sanctuarului, ⁶ Și îi zice: dacă Fiu ești al lui Dumnezeu, aruncă-te jos; căci scris este că «ingerilor săi va porunci pentru tine și pe mâni te vor ridică, ca nu cumvâ să lovești de piatră piciorul tău». ⁷ Zise Iisus lui: iarăș este scris: «nu ispitî pe Domnul Dumnezeul tău». ⁸ Iarăș îl duce diavolul într'un munte foarte înalt și îi arătă toate împărățiile lumii și mărirea lor, ⁹ Și îi zise: toate acestea ți le voi da, dacă căzând te vei fi închinat mie. ¹⁰ Atunci îi zice Iisus: «mergi, satană, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău te vei închină și numai lui vei sluji». ¹¹ Atunci îl lăsă diavolul, și iată ingerii se apropiară de dînsul și îi slujiau.

Iisus începe propovăduirea.

¹² Și auzind că Ioan fu pus în închisoare, plecă în Galilea. ¹³ Și părăsind Nazaretul, venind se așeză în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftalim, ¹⁴ Ca să fie împlinit ce s'a

zis prin Isaia profetul, care zice: ¹⁵ «Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftalim spre mare, dincolo de Iordan, Galilea neamurilor», ¹⁶ Poporul care se află în întunec văzù lumină mare, și celor care șed în ținut și în umbră de moarte le răsări lumină. ¹⁷ De atunci începù Iisus să predice și să zică: pocăiți-vă, căci s'a apropiat împărăția cerurilor.

Alegerea celor dintâi patru ucenici.

¹⁸ Și umblând pe lângă marea Galileii văzù doi frați, pe Simon numit Petru și pe Andreiu fratele lui, aruncând o plasă în mare; căci erau pescari, ¹⁹ Și le zice: veniți după mine și vă voi face pescari de oameni ²⁰ Iar ei îndată lăsând plășile îi urmară. ²¹ Și mergând deacolo înainte văzù alți doi frați: pe Iacob al lui Zebedeu și pe Ioan fratele lui, în vas cu Zebedeu tatăl lor întocmindu-și plășile, și îi chemă. ²² Iar ei îndată lăsând vasul și pe tatăl lor îi urmară.

Iisus vindecă fel de fel de bolnavi.

²³ Și străbătù în toată Galilea, învățând în sinagogile lor și predicând evangelia împărăției și vindecând orice boală și orice neputință în popor. ²⁴ Și ieși vestea despre dînsul în toată Siria; și aduseră la dînsul pe toți care se aflau în suferințe, cuprinși fiind de feluri de boale și chinuri și pe demonizați și lunateci și slăbănogi, și îi vindecă. ²⁵ Și îi urmară gloate multe din Galilea și Decapole și Ierusalim și Iudea și de dincolo de Iordan.

PARTEA 5.

Iisus ține cuvântare pe munte. Fericirile. Demnitatea și sarcina ucenicilor.

Și văzând gloatele se suî pe munte; și șezând el veni ră la dînsul ucenicii săi; ² Și deschizând

gura sa ti învăța, zicând: 3 Fericiți cei săraci cu spiritul, că a lor este împărăția cerurilor. 4 Fericiți cei blânzi, că ei vor moșteni pământul. 5 Fericiți cei care plâng, că ei vor fi mângăiați. 6 Fericiți cei care flămânzesc și însetează de dreptate, că ei se vor sătura. 7 Fericiți cei milostivi, că ei vor fi miluiți. 8 Fericiți cei curați cu inima, că ei vor vedea pe Dumnezeu. 9 Fericiți făcătorii de pace, că ei se vor chema fiii lui Dumnezeu. 10 Fericiți cei goniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor. 11 Fericiți sunteți când vă vor muștra și vă vor goni și vor zice împotriva voastră orice rău mințând pentru mine. 12 Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri; căci așa goniră pe profeții cei mai înainte de voi. 13 Voi sunteți sarea pământului; iar dacă sarea își va fi pierdut puterea, prin ce va dobândi iarăș puterea ei sărătoare? Pentru nimic nu mai are tărie, fără numai aruncată fiind în afară să fie călcată de oameni. 14 Voi sunteți lumina lumii. Nu se poate ascunde cetatea așezată deasupra muntelui; 15 Nici oamenii nu aprind lumină și o pun sub obroc, ci în sfeșnic și luminează tuturor celor care sunt în casă. 16 Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, pentru ca să văză faptele voastre cele bune și să mărească pe Tatăl vostru care este în ceruri.

Adevărata împlinire a legii.

17 Nu gândiți că am venit să desființez legea sau profeții; n'am venit să desființez ci să desăvârșesc. 18 Căci adevăr zic vouă, până ce va fi trecut cerul și pământul, o iotă sau un corn de literă nu se va pierde din lege, până să se facă tot. 19 Deci

cine va fi desființat una din aceste porunci foarte mici și va fi învățat așa pe oameni, se va chema cel mai mic în împărăția cerurilor, iar cine va fi făcut și va fi învățat, acesta mare se va chema în împărăția cerurilor. ²⁰ Căci zic vouă, dacă nu va fi prisosit dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor. ²¹ Ați auzit că s'a zis celor de demult: «nu omori»; și cine va fi omorât vinovat va fi judecâții. ²² Iar eu zic vouă că oricine care se mânie pe fratele său vinovat va fi judecâții, și cine va fi zis fratelui său: raca, vinovat va fi sinedriului; iar cine va fi zis: nemintosule, vinovat va fi la gheena focului. ²³ Deci dacă aduci darul tău la altar și acolo îți vei fi adus aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, ²⁴ Lasă acolo darul tău înaintea altarului și mergi întâiu, impacă-te cu fratele tău și atunci venind adu darul tău. ²⁵ Fii învoitor cu împotrivitorul tău curând până ești pe cale cu dînsul, ca nu cumvâ împotrivitorul să te dea judecătorului și judecătorul slujitorului, și vei fi aruncat în închisoare. ²⁶ Adevăr zic ție, nu vei ieși de acolo până când nu vei fi dat cel din urmă ban. ²⁷ Ați auzit că s'a zis: «nu săvârși adulter». ²⁸ Iar eu zic vouă că oricine care se uită la femeie spre a o pofti a și săvârșit adulter cu dînsa în inima lui. ²⁹ Și dacă ochiul tău cel drept te smintește, scoate-l afară și îl aruncă dela tine; căci mai bine îți este ca să piară unul din membrele tale și nu tot corpul tău să fie aruncat în gheenă. ³⁰ Și dacă mâna ta cea dreaptă te smintește, taie-o și aruncă-o dela tine; căci mai bine îți este ca să

piară unul din membrele tale, și nu tot corpul tău să se ducă în gheenă. 3¹ S'a zis: «cine va fi lăsat pe femeia sa, să-i dea carte de despărțire». 3² Iar eu zic vouă că oricine care lasă pe femeia sa afară de cuvânt de desfrânare, o face să fie adulteră, și cine va fi luat pe cea lăsată, să face adulter. 33 Iarăș ați auzit că s'a zis celor de demult. «nu jură strâmb, ci dă Domnului jurămintele tale». 34 Iar eu zic vouă, nu jurați nici decum, nici pe cer, că este scaun al lui Dumnezeu. 35 Nici pe pământ, că este așternut al picioarelor lui. nici pe Ierusalim, că este cetate a marelui împărat. 36 Nici pe capul tău nu jură, că nu poți face un păr alb sau negru. 37 Ci fie cuvântul vostru așa, așa; nu, nu; iar mai mult decât acestea este dela cel rău. 38 Ați auzit că s'a zis «ochiu pentru ochiu și dinte pentru dinte». 39 Iar eu zic vouă nu stați împotriva celui rău; ci oricine te lovește peste falca ta cea dreaptă, întoarce-1 și pe cealaltă; 40 Și celui care voește a se judecă cu tine și a-ți lua cămașa, lasă-i și vestmântul. 41 Și oricine îți va pune angara pentru milă du-te cu dinsul două. 42 Celui care cere dela tine dă-i, și dela cel care voește a se împrumută dela tine nu îți întoarce fața. 43 Ați auzit că s'a zis: «iubește pe aproapele tău» și urește pe vrăjmașul tău. 44 Iar eu zic vouă: iubiți pe vrăjmașii voștri și rugați-vă pentru cei care vă gonesc pe voi, 45 Pentru ca să fiți fiii ai Tatălui vostru cel din ceruri, că el face să răsară soarele său peste răi și peste buni, și plouă peste drepti și peste nedrepti. 46 Căci dacă iubiți pe cei care vă iubesc pe voi, ce plată

aveți? Nu oare și vameșii fac aceeași? 47 Și dacă îmbrățișați cu iubire pe frații voștri numai, ce faceți mai mult? Oare nu și păgânii fac aceeași? 48 Drept aceea fiți voi desăvârșiți, după cum Tatăl vostru cel ceresc desăvârșit este.

PARTEA 6.

Isus continuă cuvântarea pe munte. Despre pomană, rugare și post.

Luați aminte să nu desfășurați vârtutea voastră înaintea oamenilor spre a fi priviți de dinșii; iar de nu, plată nu aveți dela Tatăl vostru care este în ceruri. 2 Deci când faci milostenie, nu trâmbiță înaintea ta, după cum fac fățarnicii în sinagogi și pe strade, ca să fie lăudați de oameni; adevăr zic vouă, *ei își iau plata lor.* 3 Iar tu când faci milostenie să nu știe stânga ta ce face dreapta ta, 4 Ca să fie milostenia ta într'ascuns; și Tatăl tău care vede într'ascuns îți va răsplăti ție. 5 Și când vă rugați, nu fiți ca fățarnicii; că iubesc să se roage stând în sinagogi și în unghiurile stradelor, ca să se arate oamenilor. Adevăr zic vouă, *ei își iau plata lor.* 6 Iar tu când te rogi, intră în camera ta și închizând ușa ta roagă-te Tatălui tău cel într'ascuns, și Tatăl tău care vede într'ascuns îți va răsplăti ție. 7 Rugându-vă nu sporiți multe ca păgânii; căci li-se pare că în vorbirea lor multă vor fi ascultați. 8 Deci nu vă asemănați lor; căci știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință mai înainte de a cere voi dela dinsul. 9 Deci voi rugați-vă astfel: Tatăl nostru care ești în ceruri, fie sfințit numele tău; 10 Vie împărăția ta, facă-se voia ta, cum în cer și pe pământ; 11 Pânea noastră cea de toate zilele dă ne-o nouă

astăzi; ¹² Și ne iartă nouă datoriile noastre, cum și noi am iertat datorilor noștri; ¹³ Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne scapă de cel rău. *Că a ta este împărăția și puterea și mărirea în veci; amin.* ¹⁴ Căci dacă veți fi iertat oamenilor greșalele lor, vă va iertă și vouă Tatăl vostru cel ceresc. ¹⁵ Iar dacă nu veți fi iertat oamenilor, nici Tatăl vostru nu va iertă greșalele voastre. ¹⁶ Când postiți, nu fiți ca fățarnicii posomorâți; căci își întunecă fețele ca să se arate oamenilor că postesc. Adevăr zic vouă, ei își iau plata lor. ¹⁷ Iar tu când postești unge-ți capul și spăla-ți fața, ¹⁸ Ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău care este într'ascuns, și Tatăl tău care vede într'ascuns îți va răsplăti.

Să ne ferim de cele pământești.

¹⁹ Nu vă adunați comori pe pământ, unde molie și rugină le strică, și unde furii le desgroapă și le fură. ²⁰ Ci adunați-vă comori în cer, unde nici rugine nu le strică, și unde furii nu le desgroapă nici nu le fură. ²¹ Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta. ²² Luminătorul corpului este ochiul. Dacă ochiul tău este curat, tot corpul tău va fi luminos; ²³ Iar dacă ochiul tău este rău, tot corpul tău va fi întunecos. Deci dacă lumina ce este în tine, întunerec este, cât de mare este întunerecul. ²⁴ Nimeni nu poate sluji la doi domni; căci sau pe unul va urî și pe celalalt îl va iubi, sau de unul se va ține și pe celalalt îl va desprețui, nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona. ²⁵ Drept aceea zic vouă: nu vă îngrijiți pentru sufletul vostru ce să mâncați și ce se beți, nici pentru corpul vostru cu ce să vă

îmbrăcați. Oare sufletul nu este mai mult decât hrana și corpul decât îmbrăcămintea? ²⁶ Uitați-vă la paserile cerului, că nici nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în grânar, și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește; oare voi nu sunteți cu mult mai presus de ele? ²⁷ Și cine dintre voi îngrijind poate adăoga peste vârsta sa un cot? ²⁸ Și pentru îmbrăcămintea ce îngrijiți? Unați-vă cu băgare de seamă la crinii câmpului cum cresc; nu se ostenesc, nici nu torc. ²⁹ Și zic vouă că nici Solomon în toată mărirea lui nu se îmbracă ca unul dintre aceștia. ³⁰ Și dacă Dumnezeu îmbracă astfel a câmpului iarbă care este astăzi și mâne se aruncă în cuptor, oare nu cu mult mai vârtos pe voi, puțin credincioșilor? ³¹ Deci nu vă îngrijiți, zicând: ce să mâncăm sau ce să bem sau cu ce să ne îmbrăcăm? ³² Că toate acestea păgânii le caută; căci știe Tatăl vostru cel ceresc că aveți trebuință de toate acestea. ³³ Căutați dar mai întâiu împărăția și dreptatea lui, și toate acestea se vor adăoga vouă. ³⁴ Deci nu vă îngrijiți pentru mâne; căci ziua de mâne va îngriji dela sine; destul este zilei răutatea ei.

PARTEA 7.

Sfârșitul cuvântării de pe munte. Despre judecarea pri-pită și ușuratecă.

Nu judecați ca să nu fiți judecați. ² Căci cu judecata cu care judecați veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurăți vi-se va măsură. ³ De ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău, și nu zărești bârna din ochiul tău? ⁴ Sau cum vei zice fratelui tău: stăi să scot gunoiul din ochiul tău, și iată bârna este în ochiul tău.

5 Făţarnice, scoate mai întâiu bârna din ochiul tău, şi atunci vei vedea să scoţi gunoiul din ochiul fratelui tău. 6 Nu daţi ce este sfânt cânilor, nici nu aruncaţi mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce cu picioarele lor şi întorcându-se să vă sfăşie pe voi.

Despre puterea rugăciunii.

7 Cereţi şi se va da vouă, căutaţi şi veţi afla; bateţi şi se va deschide vouă. 8 Căci oricine care cere ia, şi cine caută află, şi celui care bate i-se va deschide. 9 Sau care este omul dintre voi dela care va cere fiul său pâne, nu cumva îi va da piatră? 10 Sau dacă va cere peşte, nu cumva îi va da lui şarpe? 11 Deci dacă voi răi fiind, ştiţi să daţi lucruri bune la copiii voştri, cu atât mai vârtos Tatăl vostru cel din ceruri va da *cele* bune celor care cer dela dînsul. 12 Deci toate câte aţi voi să vă facă vouă oamenii, aşă şi voi faceţi lor, căci aceasta este legea şi profeţii.

Despre împlinirea voinţei dumnezeşti.

13 Întraţi prin poarta cea strâmtă, că largă este poarta şi lată calea care duce la peire, şi mulţi sunt care intră prin ea, 14 Că strâmtă este poarta şi îngustă calea care duce la vieaţă, şi puţini sunt care o află. 15 Feriţi-vă de profeţi mincinoşi, care vin la voi în îmbrăcăminte de oi şi pe dinlăuntru sunt lupi răpitori, 16 După roadele lor îi veţi cunoaşte pe dînşii; au doar culeg *oamenii* struguri din spini sau smochine din ciulini? 17 Astfel orice pom bun face roade bune, iar pomul rău face roade rele. 18 Pom bun nu poate face roade rele, nici pom rău nu poate face roade bune. 19 Orice pom ce nu face rod bun, se taie

și se aruncă în foc. ²⁰ Drept aceea după roadele lor îi veți cunoaște pe dinșii. ²¹ Nu oricine care îmi zice mie: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci care face voia Tatălui meu care este în ceruri. ²² Mulți îmi vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, nu în numele tău am profetizat, și în numele tău am scos afară demonii, și în numele tău am făcut multe minuni? ²³ Și atunci voi mărturisii lor că nici odată nu v'am cunoscut; depărtați-vă dela mine care lucrați fărădelegea». ²⁴ Deci oricine care aude aceste cuvinte ale mele și le face va fi asemenea bărbatului cu minte, care și-a clădit casa lui pe piatră. ²⁵ Și a căzut ploaie și au venit râurile și au suflat vânturile și au bătut în casa aceea, și n'a căzut, căci eră întemeiată pe piatră. ²⁶ Și oricine care aude aceste cuvinte ale mele și nu le face, va fi asemenea bărbatului fără minte, care și-a clădit casa lui pe nisip, ²⁷ Și a căzut ploaie și au venit râurile și au suflat vânturile și au izbit în casa aceea, și a căzut, și căderea ei a fost mare. ²⁸ Și fu când sfârși Iisus cuvintele acestea, gloatele rămaseră uimite de învățătura lui; ²⁹ Căci le învăță, ca *unul* care are putere, iar nu ca cărturarii lor.

PARTEA 8.

Iisus însănătoșează pe un lepros.

Și dându-se el jos depe munte, îi urmară gloate multe. ² Și iată un lepros, apropiindu-se de dînsul i-se închină, zicând: Doamne, dacă voiești poți să mă curățești. ³ Și întinzând mâna îl atinse, zicându-i: voesc, fi curățit; și îndată fu curățită lepra lui. ⁴ Și Iisus îi zice: vezi nu

spune nimănui, ci mergi, arată-te preotului și du darul pe care i-a rânduit Moise spre mărturie lor.

Vindecarea slugii sutașului.

5 Și intrând el în Capernaum, s'a apropiat de dînsul un sutaș rugându-l ⁶ Și zicând: Doamne, sluga mea zace în casă slăbănog, chinuindu-se cumplit. ⁷ *Iisus* îi zice: venind eu îl voi însănătoși. ⁸ Și răspunzând sutașul zise: Doamne, nu sunt destoinic ca să intri sub acoperișul meu; ci zi numai un cuvânt și se va tămădui sluga mea. ⁹ Căci și eu sunt om sub stăpânire, având sub mine ostași, și zic acestuia: du-te, și se duce; și altuia: vino, și vine; și slavei mele: fă aceasta, și face. ¹⁰ Iar *Iisus* auzind se miră și zise celor care îi urmau: adevăr zic vouă, nici în Israel n'am găsit atâta credință. ¹¹ Dar vă zic vouă că mulți dela răsărit și dela apus vor veni și vor stă la masă cu Abraam și Isaac și Iacob în împărăția cerurilor. ¹² Iar fiii împărăției vor merge în întunerecul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților. ¹³ Și zise *Iisus* sutașului: du-te, fie ție cum ai crezut, și se tămădui sluga lui în acel ceas.

Iisus vindecă pe soacra lui Petru și pe alți bolnavi.

¹⁴ Și venind *Iisus* în casa lui Petru văzù pe soacra acestuia zăcând și aprinsă de friguri. ¹⁵ Și atinse mîna ei și o lăsară frigurile, și ea se sculă și-i slujia lui. ¹⁶ Iar făcându-se seară îi aduseră mulți demonizați și scoase afară spiritele prin cuvânt numai, și tămădui pe toți care aveau suferințe, ¹⁷ Pentru ca să fie împlinit ce s'a zis prin *Isaia* profetul, care zice: «acesta luă slăbiciunile noastre și boalele noastre le purtă».

Iisus îndeamnă pe doi ucenici.

¹⁸ Și văzând Iisus gloate multe împrejurul său porunci a trece dincolo. ¹⁹ Și apropiindu-se de el un cărturar, îi zise: Învățătorule, îți voi urmări unde vei merge. ²⁰ Dar Iisus, îi zice: vulpile au vizuini și paserile cerului locuințe, însă Fiul omului nu are unde să-și plece capul. ²¹ Iar un altul dintre ucenicii săi îi zise: Doamne, dă-mi voie să mă duc mai întâiu și să îngrop pe tatăl meu. ²² Dar Iisus îi zice: urmează-mi, și lasă morții să îngroape pe morții lor.

Iisus potolește furtuna pe mare.

²³ Și intrând el în vas, îi urmară ucenicii lui. ²⁴ Și iată furtună strașnică să făcû pe mare, încât vasul se acoperiă de valuri; iar el dormiă. ²⁵ Și apropiindu-se de dinsul ucenicii îl deșteptară, zicând: Doamne, scapă-ne, pierim! ²⁶ Iar el le zice: ce sunteți fricoși, puțin credincioșilor? Atunci sculându-se certă vânturile și marea și se făcû liniște mare. ²⁷ Iar oamenii se mirară, zicând: ce fel este omul acesta, pentru că și vânturile și marea îl ascultă?

Iisus vindecă pe doi îndrăciți.

²⁸ Și trecând el dincolo în ținutul Gadarenilor, îl întâmpinară doi demonizați, ieșind din gropi de morminte, foarte înfuriați, încât nimenea nu putea trece pe aceea cale. ²⁹ Și iată strigară zicând, ce avem noi cu tine, Fiule al lui Dumnezeu? Ai venit aici mai înainte de timp ca să ne chinu-ești? ³⁰ Și eră departe de dânșii păscând o turmă de porci mulți. ³¹ Iar demonii îl rugau, zicând: dacă ne scoți afară, trimite-ne în turma de porci. ³² Și el le zise: mergeți. Iar ei ieșind se duseră în turma de porci; și iată toată turma

se repezi depe râpă în mare, și muri în apă. 33 Iar pazitorii fugiră, și ducându-se în oraș spuseră tot, și cele ale celor demonizați. 34 Și iată tot orașul ieși spre întâmpinarea lui Iisus, și văzându-l îl rugară ca să treacă din ținutul lor.

PARTEA 9.

Iisus însănătoșează la Capernaum pe un slăbănog.

Și intrând în vas trecu dincoace și veni în orașul său. 2 Și iată îi aduseră pe un slăbănog zăcând pe pat. Și văzând Iisus credința lor, zise slăbănogului: îndrăsnește, fiule, iertate îți sunt păcatele. 3 Și iată unii dintre cărturari ziseră întru sine: acesta defaimă. 4 Dar Iisus, știind cugetele lor, zise: pentru ce cugetați rele în inimile voastre? 5 Căci ce este mai lesne a zice: iertate îți sunt păcatele, sau a zice: scoală-te și umblă? 6 Dar ca să știți că putere are Fiul omului pe pământ a iertă păcatele, atunci zice slăbănogului: sculându-te ridică patul tău și mergi la casa ta. 7 Și sculându-se se duse la casa lui. 8 Iar gloatele văzând se temură și măriră pe Dumnezeu care dă oamenilor putere ca aceasta.

Mateiu și ucenicii lui Ioan Botezătorul.

9 Și trecând de acolo Iisus văzù pe un om șezând la vamă, Mateiu numele lui, și îi zice: urmează-mi. Și sculându-se îi urmă. 10 Și fu când ședeà el la masă în casă, iată mulți vameși și păcătoși venind șezură la masă împreună cu Iisus și cu ucenicii lui. 11 Și fariseii văzând ziceau ucenicilor lui: pentru ce Învățătorul vostru mănâncă cu vameșii și păcătoșii? 12 Iar el auzind zise: n'au trebuință de doftor cei tari, ci care sufăr. 13 Ducându-vă dar, învățați ce este: «milă voesc, iar nu jertfă». Căci n'am venit să

chem pe drepti, ci pe păcătoși. ¹⁴ Atunci vin la dînsul ucenicii lui Ioan, zicînd: pentru ce noi și fariseii postim, iar ucenicii tăi nu postesc? ¹⁵ Și le zise Iisus: nu cumvâ pot prietenii mirelui să se întristeze, pe cât timp este mirele cu ei? Vor veni zile, cînd mirele va fi luat dela dînșii, și atunci vor postî. ¹⁶ Nimeni nu pune bucată de petec nou la vestmînt vechiu, căci *aceea ce este pus* ca umplutura lui rupe din vestmînt și o ruptură mai rea se face. ¹⁷ Nici nu pun oamenii vin nou în burdufuri vechi; iar dacă *pun*, se sparg burdufurile, și vinul se varsă și burdufurile se nimicesc; ci pun vin nou în burdufuri noi, și amîndouă se păstrează împreună.

Fiica lui Iair și femeia sîngerîndă.

¹⁸ Acestea vorbind el lor, iată un mai mare venind la dînsul i-se închină, zicînd: fiica mea muri acum; dar venind pune mîna ta peste dînsa, și va fi vie. ¹⁹ Și sculîndu-se Iisus îi urmă și îi urmară și ucenicii lui. ²⁰ Și iată o femeie cu scurgere de sînge de doisprezece ani apropiindu-se dinapoi atinse ciucurele vestmîntului său; ²¹ Căci zicea în sine: numai de voi atinge vestmîntul lui, voi fi scăpată. ²² Iar Iisus întorcîndu-se și văzînd-o, zise: îndrăsnește, fiică; credința ta te-a scăpat. Și fu tămăduită femeia din ceasul acela. ²³ Și venind Iisus la casa mai marelui și văzînd pe cîntători din fluer și gloata făcînd sgomot, zise: ²⁴ Depărtați-vă căci n'a murit fata, ci doarme. Iar ei rîdeau de dînsul. ²⁵ Și cînd gloata fu dată afară, intrînd apucă mîna ei, și se sculă fata. ²⁶ Și se duse vestea aceasta peste tot pămîntul acela.

Doi orbi și mutul.

27 Și trecând Iisus de acolo, îi urmară doi orbi strigând și zicând: miluește-ne Fiul lui David. 28 Iar el intrând în casă se apropiară orbii de dînsul, și Iisus le zice: credeți că pot face aceasta? *Dînșii* îi zic: așa, Doamne. 29 Atunci atinse ochii lor, zicând: după credința voastră fie vouă. 30 Și se deșchiseră ochii lor. Și îi certă Iisus, zicând: vedeți, nimeni să nu știe. 31 Iar ei ieșind răspândiră vestea despre dînsul în tot pământul acela. 32 Și plecând ei afară, iată îi aduseră un om mut având demon. 33 Și demonul fiind scos afară, mutul vorbi. Și se mirară gloatele, zicând: nici odată nu s'a arărat așa în Israel. 34 Iar fariseii ziceau: prin mai marele demonilor scoate afară pe demoni.

Iisus propovăduind și vindecând zise că sunt puțini lucrători.

35 Și străbătea Iisus toate orașele și satele, învățând în sinagogile lor și predicând evanghelia împărăției și vindecând orice boală și orice slăbiciune. 36 Iar văzând gloatele i-se făcù milă de dînsule, că erau leșinate și părăsite ca oi nevând păstor. 37 Atunci zice ucenicilor săi: secerișul este mult, iar lucrătorii puțini: 38 Rugați-vă deci de domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul său.

PARTEA 10.

Trimiterea celor doisprezece apostoli, îi împuternicește și-i povățuiește.

Și chemând la sine pe cei doisprezece ucenici și ai săi le dete putere peste spiritele necurate, ca să le dea afară și să tămăduiască orice boală și orice slăbiciune. 2 Iar numele celor

doisprezece apostoli sunt acestea: cel dintâiu Simon, numit Petru, și Andreiu fratele lui, Iacob al lui Zebedeu și Ioan fratele lui, 3 Filip și Bartolomeu, Toma și Mateiu vameșul, Iacob al lui Alfeu și Lebeu, numit Tadeu, 4 Simon Cananeul și Iuda Iscariotul, care l-a și dat prins. 5 Pe acești doisprezece îi trimise Iisus poruncindu-le lor, zicând: în cale de păgâni nu mergeți și în oraș de Samaritani nu intrați, 6 Mergeți mai vârtos cătră oile cele pierdute de casa lui Israel. 7 Iar mergând predicați, zicând că s'a apropiat împărăția cerurilor. 8 Pe neputincioși tămăduiți, pe morți înviați, pe leproși curățiți, pe demoni dați afară; în dar ați luat, în dar dați. 9 Nu câștigați aur, nici argint, nici aramă la incingătorile voastre, 10 Nici traistă în cale, nici două vestminte, nici încălțăminte, nici toiag; căci vrednic este lucrătorul de hrana sa. 11 În orice oraș sau sat veți fi intrat, cercetați cine este într'însul vrednic; și acolo rămâneți până când veți fi ieșit. 12 Iar intrând în aceea casă, urați ei bine. 13 Și dacă este casa aceea vrednică, vie urarea voastră peste dînsa; iar dacă nu este vrednică, urarea voastră întoarcă-se spre voi. 14 Și cine nu va fi primit pe voi, nici nu va fi ascultat cuvintele voastre, ieșind din casa aceea sau din orașul acela, scuturați praful depe picioarele voastre. 15 Adevăr zic vouă, mai ușor va fi pământului Sodomei și Gomorei în zi de judecată decât orașului aceluia. 16 Iată eu vă trimit ca oi în mijlocul lupilor; fiți dar înțelepți ca șerprii și fără răutate ca porumbeii. 17 Feriți-vă de oameni; căci vă vor da în sinedrii și în sinagogile lor vă vor biciui;

¹⁸ Și înaintea stăpânitorilor și împăraților veți fi duși pentru mine, spre mărturie lor și păgânilor. ¹⁹ Iar când vă vor da pe voi, nu îngrijiți cum sau ce să vorbiți; căci vi-se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiți; ²⁰ Căci nu sunteți voi care vorbiți, ci Spiritul Tatălui vostru este care vorbește în voi. ²¹ Și va da frate pe frate la moarte, și tată pe copil, și se vor scula copiii asupra părinților și îi vor omori pe ei. ²² Și veți fi urîți de toți pentru numele meu; dar care rabdă până în sfârșit, acesta se va mântui. ²³ Și când vă gonesc pe voi din acest oraș, fugiți în celalt, căci adevăr zic vouă, nu veți fi sfârșit orașele lui Israel până ce va fi venit Fiul omului. ²⁴ Nu este ucenic mai pe sus de învățătorul, nici slugă mai pe sus de stăpânul său. ²⁵ Destul este ucenicului să fie ca învățătorul său și sluga ca stăpânul său. Dacă pe stăpânul casei îl numiră Beelzebul, cu atât mai vârtos pe casnicii lui. ²⁶ Deci nu vă temeți de dinșii; căci nimic nu este acoperit, care să nu fie descoperit, și ascuns care să nu fie cunoscut. ²⁷ Aceeace eu vă zic vouă la întunec, spuneți la lumină; și ceeace auziți la ureche, vestiți depe case. ²⁸ Și nu vă temeți de cei careucid corpul, sufletul nu-l pot ucide; temeți-vă mai vârtos de acela care poate să piarză în gheenă și sufletul și corpul. ²⁹ Au doară nu se vând două vrăbii pentru un ban? Și nici una din ele nu va cădea pe pământ fără știrea Tatălui vostru. ³⁰ Chiar și perii capului vostru sunt toți numărați. ³¹ Drept aceea nu vă temeți; voi sunteți mai pe sus de multe vrăbii. ³² Deci oricine care va mărturisi pentru mine înaintea

oamenilor, voi mărturisi și eu pentru el înaintea Tatălui meu care este în ceruri; 33 Și oricine mă va fi tăgăduit pe mine înaintea oamenilor, îl voi tăgădui și eu pe dinsul înaintea Tatălui meu care este în ceruri. 34 Nu socotiți că am venit să pun pace pe pământ; nu am venit să pun pace, ci spadă. 35 Căci am venit să învrăjbesc pe om cu tatăl său, și pe fată cu mumă sa, și pe noră cu soacra ei. 36 Și vrăjmași ai omului *sunt* casnicii lui. 37 Cine iubește pe tată sau pe mumă mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine; și cine iubește pe fiu sau pe fiică mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine. 38 Și oricine nu ia crucea sa și nu-mi urmează mie, nu este vrednic de mine. 39 Cine va fi aflat sufletul său, îl va pierde, și cine va fi pierdut sufletul său pentru mine, *acela* îl va afla. 40 Cine *vă* primește pe voi, pe mine *mă* primește, și cine *mă* primește pe mine, primește pe care m'a trimis pe mine. 41 Cine primește profet în nume de profet, plată de profet va lua, și cine primește pe drept în nume de drept, plata de drept va lua. 42 Și cine va fi adăpat în nume de ucenic pe unul dintre acești mici numai cu un păhar de apă rece, adevăr zic vouă, nu va pierde plata sa.

PARTEA 11.

Ioan trimite pe ucenicii săi la Hristos. Hristos mărturisește pentru Ioan și aseamănă pe Iudei cu copiii cari stau în târguri.

Și a fost când sfârși Iisus, dând învățături celor doisprezece ucenici ai săi, trecu de acolo ca să învețe și să predice în orașele lor. 2 Iar Ioan auzind în închisoare de faptele lui Hristos, trimițând îl întrebă prin ucenicii săi: 3 Tu ești

care vine, sau pe altul să așteptăm? 4 Și răspunzând Iisus, le zise: mergând spuncți lui Ioan cele ce auziți și vedeți: 5 Orbii văd și șchiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții se scoală, și săracilor se binevestește; 6 Și fericit este cine nu se va fi smintit în mine. 7 Iar plecând aceștia, începù Iisus să vorbească gloatelor despre Ioan: ce ați ieșit în pustie să vedeți? O trestie clătinându-se de vânt? 8 Dar ce ați ieșit să vedeți? Un om îmbrăcat în vestminte moi? Iată cei care poartă *vestminte* moi sunt în casele împăraților. 9 Dar ce ați ieșit? Să vedeți un profet? Adevăr zic vouă, și mai mult decât un profet. 10 Acesta este despre care s'a scris: «iată eu trimit înaintea feții tale pe îngerul meu, care va găti calea ta înaintea ta». 11 Adevăr zic vouă, nu s'a ridicat dintre cei născuți de femei *vre-unul* mai mare decât Ioan Botezătorul; și cine este mai mic în împărăția cerurilor, este mai mare decât dinsul. 12 Din zilele lui Ioan Botezătorul și până acum împărăția cerurilor se ia prin stăruință, și cei care întrebuintează stăruința pun mâna pe ea. 13 Căci toți profetii și legea până la Ioan profetizară. 14 Și dacă voiți să primiți, el este Ilie care are să fie. 15 Cine are urechi să auză. 16 Dar cu cine voi asemăna neamul acesta? Este asemenea unor copii, care stând în târguri strigă către ceilalți *copii*. 17 Și zic: v'am cântat din fluer, și n'ați jucat: v'am cântat de jale, și nu v'ați întristat. 18 Pentru că Ioan veni nici mâncând, nici bând, și *ei* zic: are demon. 19 Veni Fiul omului mâncând și bând, și *ei* zic: iată un om mâncător și băutor de vin, prieten al vame-

șilor și păcătoșilor. Și s'a cunoscut de dreaptă înțelepciunea din lucrurile ei.

Mustră orașele ce nu se pocăesc.

20 Atunci începù a muștrà orașele în care se făcuseră cele mai multe minuni ale lui, pentru că nu s'au pocăit. 21 Vai ție Chorazin, vai ție Betsaida, că dacă în Tir și Sidon s'ar fi făcut minunile ce au fost făcute în voi, de mult în sac și cenușe s'ar fi pocăit. 22 Dar zic vouă, Tirului și Sidonului va fi mai ușor în zi de judecată decât vouă. 23 Și tu Capernaum, nu fuși ridicat până la cer? Până la iad vei fi pogorit; că dacă s'ar fi făcut în Sodoma minunile ce s'au făcut în tine, ar fi rămas până astăzi. 24 Dar zic vouă că pământului Sodomei va fi mai ușor în zi de judecată decât ție.

Prăamărirea Tatălui.

25 În acel timp răspunzând Iisus, zise: te laud, Tată, Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit celor neștiutori. 26 Așà, Tată, că așà a fost bunăvoință înaintea ta. 27 Orice-mi este dat mie de către Tatăl meu, și nimeni nu cunoaște bine pe Fiul decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-l cunoaște bine cinevã decât numai Fiul, și *acela* căruia ar voi fiul să-i descopere.

Chemà la sine pe amărâți.

28 Veniți cu mine toți cei osteniți și împovărați, și eu vă voi odihni pe voi. 29 Luați jugul meu asupra voastră și învățați dela mine că blând sunt și smerit cu inima, și veți aflã răpaus sufletelor voastre. 30 Căci jugul meu este bun și povara mea ușoară.

PARTEA 12.

Ucenicii smulg spice Sâmbăta. Iisus vindecă pe omul cu mâna uscată.

Într'acel timp merse Iisus Sâmbăta prin sămănături; și ucenicii săi flămânzică și începură să smulgă spice și să mănânce. ² Iar fariseii văzând, ziseră lui: iată ucenicii tăi fac ce nu se cade a face Sâmbăta. ³ Iar el zise lor: au n'ați cetit ce făcù David când flămânzi, și cei care erau cu dînsul? ⁴ Cum întră în casa lui Dumnezeu și mîncă pânile punerii înainte, ceeace nu se cădeà lui să mănânce, nici celor care erau cu dînsul, fără numai preoților? ⁵ Sau n'ați cetit în lege că Sâmbăta preoții spurcă Sâmbăta în sanctuar, și sunt fără vină? ⁶ Dar zic vouă, că aci este *ceva* mai mare decât sanctuarul. ⁷ Și dacă ați fi știut ce însemnează; «milă voesc, iar nu jertfă», n'ați fi osândit pe cei fără vină. ⁸ Căci Domn al Sâmbetei este Fiul omului. ⁹ Și trecând de acolo veni în sinagoga lor. ¹⁰ Și iată un om având mâna uscată și-l întrebă pe dînsul, zicând: oare cade-se a tămădui Sâmbăta? Pentru ca să-l învinuească pe dînsul. ¹¹ Iar el, le zise: care om va fi între voi care va aveà o oaie, și dacă aceasta va cădeà Sâmbăta în groapă, au nu o va apucà și o va ridicà? ¹² Cât de mult deci se deosebește un om de oaie! Deaceea se cade a face bine Sâmbăta. ¹³ Atunci zice omului: întinde mâna ta și el o întinse și se făcù sănătoasă ca cealaltă. ¹⁴ Iar fariseii ieșind să sfătuiră împotriva lui cum să-l piarză. ¹⁵ Dar Iisus cunoscând se depărtă de acolo; și-i urmară mulți, și-i tămădui pe toți. ¹⁶ Și-i certă ca să nu-l deà pe față, ¹⁷ Ca să

se implinească ce s'a zis prin Isaia profetul, care zice: ¹⁸ «Iată Fiul meu pe care l-am ales, iubitul meu întru care a binevoit sufletul meu; pune-voi spiritul meu peste dînsul și judecată păgânilor va vesti» ¹⁹ «Nu se va certă, nici va strigă, nici va auzi cinevă în drumuri glasul lui» ²⁰ Trestie sdrobotită nu va frînge, și feștilă ce face fum nu va stînge, pînă ce va fi pornit judecata spre biruință. ²¹ Și în numele lui vor nădăjdui neamurile păgâne».

Iisus vindecă pe un îndrăcit, dojenește blăstemarea fariseilor și refuză a face minuni.

²² Atunci i-se aduse un demonizat orb și mut; și-l tămădui, încât mutul grăia și vedeă. ²³ Și se mirau toate gloatele și ziceau: nu cumvă acesta este Fiul lui David? ²⁴ Iar fariseii auzind, ziceau: acesta nu scoate afară demoni decât prin Beelzebul, ca stăpân peste demoni. ²⁵ Dar cunoscînd gândurile lor, le zise: orice împărăție desbinîndu-se în sine este pustiită, și orice oraș sau casă desbinîndu-se în sine nu va stă. ²⁶ Și dacă satana scoate afară pe satana, s'a desbinat în sine; deci cum va stă împărăția lui? ²⁷ Și dacă eu scot afară prin Beelzebul pe demoni, fiii voștri prin cine îi scot afară? Deaceea ei vor fi judecătorii voștri. ²⁸ Iar dacă eu prin spirit dumnezeesc scot afară pe demoni, a ajuns deci la voi împărăția lui Dumnezeu. ²⁹ Sau cum poate cinevă să între în casa celui tare și să-i răpească sculele, dacă nu va fi legat mai întăiu pe cel tare, și atunci îi va prăda casa? ³⁰ Cine nu este cu mine, împotriva mea este, și cine nu strînge cu mine, risipește. ³¹ Deaceea zic vouă, orice păcat și defăimare vor fi iertate oamenilor

dar defăimarea spiritului nu va fi iertată. 32 Și oricine va fi zis cuvânt împotriva Fiului omului, iertat va fi lui; dar oricine va fi zis împotriva spiritului sfânt, nu va fi iertat lui nici în veacul acesta, nici în cel viitor. 33 Sau spuneți că pomul este bun, și rodul lui bun; sau spuneți că pomul este rău și rodul lui rău, căci din rod se cunoaște pomul. 34 Pui de viperă, cum puteți vorbi cele bune, fiind voi răi? Căci din prisosul inimei vorbește gura. 35 Omul bun din comoară bună scoate afară cele bune; și omul rău din comoară rea scoate afară cele rele. 36 Și zic vouă că orice cuvânt nefolositor pe care-l vor zice oamenii, vor da despre dinsul socoteală în zi de judecată. 37 Căci din cuvintele tale vei fi îndreptățit, și din cuvintele tale vei fi osândit. 38 Atunci îi răspunseră unii dintre cărturari și farisei, zicând. Învățătorule, voim dela tine să vedem un semn. 39 Iar el răspunzând, le zise: un neam rău și desfrânat cere semn, și semn nu se va da lui, decât semnul lui Iona profetul. 40 Căci după cum Iona fu în pântecul chitului trei zile și trei nopți, astfel va fi Fiul omului în inima pământului trei zile și trei nopți. 41 Bărbații din Ninevi se vor scula la judecată cu neamul acesta și îl vor osândi; că ei s'au pocăit la predica lui Iona, și iată mai mult decât Iona este aci. 42 O împărăteasă dela miazăzi se va ridica la judecată cu neamul acesta și-l va osândi, că veni dela marginile pământului să asculte înțelepciunea lui Solomon, și iată mai mult decât Solomon este aci. 43 Iar când spiritul necurat va fi ieșit din om, umblă prin locuri fără apă căutând repaus și nu gă-

sește. 44 Atunci zice: mă voi întoarce la casa mea de unde am ieșit, și venind o află deșertată, măturată și gătită. 45 Atunci se duce și ia cu sine alte șapte spirite mai rele decât el, și intrând locuiesc aci; și se fac cele depe urmă ale omului aceluia mai rele decât cele dintâiu. Așa se va întâmpla și acestui neam rău.

Iisus arată cine e adevărata sa rudă.

46 Încă vorbind el gloatelor, iată muma și frații lui stăteau afară, căutând să-i vorbească. 47 Și zise lui oarecine: iată muma ta și frații tăi stau afară căutând să-ți vorbească. 48 Iar el răspunzând, zise celui care îi spunea: cine este muma mea, și cine sunt frații mei? 49 Și întinzând mâna sa spre ucenicii săi, zise: iată muma mea și frații mei; 50 Căci oricine va fi făcut voia Tatălui meu care este în ceruri, acela îmi este frate și soră și mamă.

PARTEA 13.

Pilda cu sămănătorul, aluatul, grăuntele de muștar și altele patru.

În acea zi ieșind Iisus din casă, ședeà lângă mare. 2 Și se adunară la dînsul gloate multe, încât el intră în vas ca să șază, și toată gloata stătea pe țarm. 3 Și le cuvântă lor multe în pilde, zicând: Iată, ieși sămănătorul să samene. 4 Și sămănând el unele *sămânțe* căzură lângă cale, și venind paserile le mâncară. 5 Iar altele căzură pe loc pietros, unde nu aveau pământ mult, și îndată răsăriră pentru că nu aveau pământ adânc, 6 Răsărind însă soarele fură arse de arșiță, și pentru că nu aveau rădăcină se uscară. 7 Iar altele căzură peste spini, și creșcură spini și le înăbușiră. 8 Altele căzură

peste pământul cel bun și dederă rod, unu o sută, alta șasezeci, alta treizeci. 9 Cine are urechi, să auză. 10 Și apropiindu-se ucenicii, îi ziseră: pentru ce le vorbești în pilde? 11 Iar el răspunzând, le zise: pentru că vouă vi-s'a dat să cunoașteți tainele împărăției cerurilor, dar celorlora nu li-s'a dat. 12 Căci cine are, i-se va da și va avea de prisos; iar cine nu are, și ce are se va lua dela dînsul. 13 Deaceea le vorbesc în pilde, căci *gloatele* văzând nu văd și auzind nu aud, nici nu pricep. 14 Și se împlinește cu dînsese profetia lui Isaia, ceea ce zice: «cu auzul veți auzi, dar nu veți înțelege, și văzând veți vedea, dar nu veți cunoaște. 15 Căci s'a îngrășat inima acestui popor, și cu urechile a auzit greu, și a închis ochii lui, ca nu cumva să vază cu ochii, și să auză cu urechile, și să înțeleagă cu inima, și să se întoarcă ca să-i vindec pe ei». 16 Fericiți *sunt* ochii voștri că văd, și urechile voastre că aud. 17 Căci adevăr zic vouă că mulți profeti și drepti au dorit să vază ce vedeți, și n'au văzut, și să auză ce auziți, și n'au auzit. 18 Deci voi, ascultați pilda sămănătorului. 19 Oricine aude cuvântul împărăției și nu înțelege, vine vicleanul și răpește ce este sămănat în inima lui; acesta este *la care* s'a sămănat lângă cale. 20 Iar ce s'a sămănat pe loc pietros, acesta este care aude cuvântul și îndată cu bucurie îl primește; 21 Dar nu are rădăcină în sine, ci este până la un timp, și întâmplându-se strâmtorare sau gonire pentru cuvânt îndată să smintește. 22 Iar ce s'a sămănat în spini, acesta este care aude cuvântul, dar grija lumii și înșelăciunea bogăției înăbușește

cuvântul, și să face neroditor. ²³ Iar ce s'a sămănat pe pământul bun, acesta este care aude cuvântul și înțelege, care rodește și face unul o sută, altul șasezeci, altul treizeci. ²⁴ Altă pildă le puse lor înainte, zicând: se aseamănă împărăția cerurilor omului, care seamănă sămânță bună în țarina sa. ²⁵ Dar dormind oamenii, veni vrăjmașul lui și sămănană neghină între grâu și se duse. ²⁶ Iar când crescú verdeața și făcú rod, atunci se arată și neghina. ²⁷ Și venind slugile stăpânului casei, îi ziseră: Doamne, oare nu ai sămănat sămânță bună în țarina ta? De unde este dar neghina? ²⁸ Iar el le zise: un om vrăjmaș a făcut aceasta. Și dinșii îi zic: voești dar să ne ducem s'o alegem? ²⁹ Iar el zice: nu, ca nu cumvâ alegând neghina să smulgeți împreună cu dinsa și grâul. ³⁰ Lăsați să crească amândouă împreună până la seceriș, și în timpul secerișului voi zice secerătorilor: alegeți mai întâiu neghina și legați-o snopi ca să fie arsă, iar grâul strângeți-l în grânarul meu. ³¹ O altă pildă le puse înainte, zicând: împărăția cerurilor este asemenea unui grăunte de muștar, pe care luându-l un om îl sămănană în țarina sa; ³² Este mai mic decât toate sămânțele, dar când a crescut, este mai mare decât legumele și se face pom, încât vin paserile cerului și stau în ramurile lui. ³³ O altă pildă le vorbi: împărăția cerurilor este asemenea unui aluat, pe care luându-l o femeie l-a ascuns în trei măsuri de făină până ce s'a dospit tot. ³⁴ Toate acestea le vorbi Iisus în pilde gloatelelor, și fără pildă nu le vorbiă nimic, ³⁵ Ca să se împlinească ce s'a zis prin profetul, care zice:

«deschide-voi gura mea în pilde, spune-voi tare cele ascunse dela întemeierea lumii». 36 Atunci lăsând gloatele se duse în casa sa; și se apropiară de dinsul ucenicii lui, zicând: deslușește-ne nouă pilda cu neghina țarinei. 37 Iar el răspunzând, zise: cel care sămână sămânța cea bună este Fiul omului, 38 Iar țarina este lumea; sămânța cea bună, aceștia sunt fiii împărăției, iar neghina sunt fiii celui rău. 39 Vrajmașul care a sămănat-o este diavolul; iar secerișul este sfârșitul lumii, și secerătorii sunt îngerii. 40 Deci după cum se alege neghina și se arde în foc, astfel va fi la sfârșitul lumii. 41 Va trimite Fiul omului pe îngerii săi și vor culege din împărăția lui toate smintele și pe cei care fac fărădelegea. 42 Și îi vor arunca pe ei în flacăra focului; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților. 43 Atunci dreptii vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cine are urechi, să auză. 44 Împărăția cerurilor este asemenea unei comori ascunsă în țarină, pe care găsiind-o un om a ascuns-o, și de bucurie *pentru* ea se duce și vinde toate câte le are și cumpără țarina aceea. 45 Împărăția cerurilor este iarăși asemenea unui om negustor, căutând mărgăritare bune. 46 Și găsiind un mărgăritar de mult preț, ducându-se vându tot ce avea și-l cumpără. 47 Împărăția cerurilor este iarăși asemenea unui năvod aruncat în mare și care prinde de tot felul; 48 Pe care când s'a unplut trăgându-l *năvodarii* pe țărm și așezându-se au ales în vase *ce eră* bun, iar *ce eră* rău au aruncat afară. 49 Astfel va fi la sfârșitul lumii; vor ieși îngerii și vor despărți pe cei răi din mijlocul dreptilor. 50 Și

fi vor aruncă pe dinșii în flacăra focului; acolo vă fi plângerea și scrâșnirea dinților. 5¹ Ați înțeles toate acestea? Ei îi răspund: așa Doamne. 5² Iar el le zise: de aceea orice cărturar care a fost făcut ucenic al împărăției ceriurilor este asemenea unui om, stăpân al casei, care scoate din comoara sa *cele noi și cele vechi*.

Iisus desprețuit în patria sa.

53 Și a fost când sfârși Iisus pildele acestea, se duse de acolo. 54 Și venind în patria sa îi învăța pe dinșii în sinagoga lor, încât ei stăteau uimiți și ziceau: de unde are acesta înțelepciunea aceasta și puterile. 55 Oare nu este el fiul teslarului? Nu se numește oare muma lui Maria și frații lui Iacob și Iosif și Simon și Iuda? 56 Și surorile lui nu sunt oare toate la noi? Deci de unde are dinsul toate acestea? 57 Și se smintiau întru el. Iar Iisus le zise: nu este un profet desprețuit decât în patria și casa sa. 58 Și nu făcù acì multe minuni pentru necredința lor.

PARTEA 14.

Uciderea lui Ioan Botezătorul.

În timpul acela auzì Irod tetrarhul vestea despre Iisus. 2 Și zise oamenilor săi: acesta este Ioan Botezătorul; el s'a sculat dintre morți, și de aceea puterile lucrează în el. 3 Pentru că Irod prinzând pe Ioan îl legă și-l puse în închisoare pentru Erodiada, femeia lui Filip, frațele său. 4 Căci Ioan îi zicea: nu ți-se cuvine ție s'o aibi pe dinsa. 5 Și voind să-l omoare se temù de gloată, că-l aveà pe dinsul ca pe un profet. 6 Și sărbătorindu-se ziua nașterii lui Irod, fica Erodiadei jucă înainte *oaspeților* și plăcù lui Irod; 7 De aceea cu jurământ făgă-

dui să-i dea orice ar cere. ⁸ Iar ea îndemnată fiind de muma sa, dă-mi, zice, acel pe disc capul lui Ioan Botezătorul. ⁹ Și întristându-se împăratul pentru jurământ și pentru cei cari ședeau împreună cu el la masă porunci să se dea, ¹⁰ Și trimitând tăie capul lui Ioan în închisoare. ¹¹ Și se aduse capul lui pe un disc și fu dat fetei și-l duse mumei sale. ¹² Și venind ucenicii lui, luară corpul mort și-l înmormântară, și ducându-se deteră de știre lui Iisus.

Iisus satură 5000 oameni.

¹³ Iar Iisus auzind se depărtă de acolo într'un vas în loc pustiu la o parte, și auzind gloatele îi urmară pe jos din orașele lor. ¹⁴ Și ieșind văzû gloată multă, și i-se făcû milă de ei și tămădui pe bolnavii lor. ¹⁵ Și făcându-se seară se apropiară de dinsul ucenicii zicând: pustiu este locul și ceasul a trecut acum; deci dă drumul gloatelor, ca ducându-se în sate să-și cumpere de mâncare. ¹⁶ Iar Iisus le zise: n'au trebuință să se ducă; dați-le voi să mănânce. ¹⁷ Dar dinșii îi zic: nu avem acel decât cinci pâini și doi pești. ¹⁸ Și le zise: aduceți-mi acestea acel. ¹⁹ Și poruncind ca gloatele să șează la masă pe verdeată, luând cele cinci pâini și cei doi pești, căutând spre cer binecuvântă, și frângând, dete ucenicilor pânila, iar ucenicii gloatelor. ²⁰ Și mâncară toate și se săturară, și strânseră prisosul de fărmituri douăsprezece coșuri pline. ²¹ Iar cei cari mâncaseră erau bărbați ca la cinci mii, afară de femei și copii.

Iisus umblă pe mare și dă mână de ajutor lui Petru care eră să se înece.

²² Și îndată sili pe ucenicii săi să între în vas și să treacă înaintea lui de cealaltă parte, până

ce va fi dat drumul gloatelor. ²³ Și după ce a dat drumul gloatelor se sui pe munte la o parte ca să se roage. Și făcându-se seară eră singur acolo. ²⁴ Iar vasul eră acum în mijlocul mării, muncindu-se de valuri; de oarece vântul eră împotrivor. ²⁵ Și la a patra strajă din noapte veni la dinșii, umblând pe mare. ²⁶ Văzându-l dar ucenicii umblând pe mare se spăimântară, zicând că este o nălucă, și de frică strigară. ²⁷ Dar Iisus indată le vorbi zicând, îndrăsniți, eu sunt; nu vă temeți. ²⁸ Și răspunzându-i Petru zise: Doamne, dacă ești tu, poruncește să viu la tine pe apă. ²⁹ Iar el zise: vino. Și dându-se jos din vas, Petru merse pe apă și veni la Iisus. ³⁰ Văzând însă vântul tare se temu, și începând a se afundă în mare strigă, zicând: Doamne, scapa-mă. ³¹ Atunci Iisus indată întinzând mâna îl apucă și îi zise: puțin credinciosule, pentru ce te ai îndoit? ³² Și suindu-se ei în vas se potoli vântul. ³³ Iar cei din vas venind, se plecară înaintea lui zicând: adevărat Fiul lui Dumnezeu ești.

Iisus vindecă pe toți aceia cari se ating de dînsul.

³⁴ Și trecând veniră în pământul Genezaret. ³⁵ Dar cunoscându-l oamenii locului aceluia, trimiseră în tot ținutul acela și-i aduseră pe toți bolnavii, ³⁶ Și-l rugau ca numai să atingă ciucurii vestmântului său, și câți au fost atinși, fură scăpați cu desăvârșire.

PARTEA 15.

Iisus osândește și dojenește poruncile omenești.

Atunci veniau la Iisus cărturarii și fariseii din Ierusalim, zicând: ² Pentru ce ucenicii tăi calcă rânduiala bătrânilor? Căci nu-și spală mâinile când mănâncă pâne. ³ Iar el răspunzând le

zise, pentru ce și voi călcați porunca lui Dumnezeu pentru rânduiala voastră? 4 Căci Dumnezeu a zis: «cinstește pe tatăl tău și pe mama, și cine vorbește de rău pe tată sau pe mamă, să moară negreșit», 5 Iar voi ziceți: cine va fi zis tatălui sau mamei: dăruit *este Domnului* orice ai folosi dela mine; *acela* neapărat nu va cinsti pe tatăl său ori pe mama sa. 6 Deci ați desființat legea lui Dumnezeu pentru rânduiala voastră. 7 Fățarnicilor, bine a profetizat despre voi Isaia, zicând: 8 «Poporul acesta cu buzele mă cinstește, dar inima lor departe este de mine; 9 În zadar mă cinstesc învățând învățături, *ce sunt* porunci omenești». 10 Și chemând la sine gloata le zise lor: ascultați și înțelegeți; 11 Nu ce intră pe gură spurcă pe om, ci ce iese din gură, aceea spurcă pe om. 12 Atunci apropiindu-se ucenicii îi zic: știi că fariseii auzind cuvântarea s'au smintit? 13 Iar el răspunzând zise: orice răsad, pe care nu l-a sădit Tatăl meu cel ceresc, va fi desrădăcinat. 14 Lăsați-i pe dinșii; orbii sunt arătători de drum la orbi; iar un orb dacă va arăta drumul la alt orb, amândoi vor cădea în groapă. 15 Atunci răspunzând Petru îi zise: deslușește nouă pilda *aceasta*. 16 Iar el zise: și voi nu pricepeți încă? 17 Nu înțelegeți, că orice intră în gură se duce în pântece și se aruncă în ieșitoare? 18 Dar cele ce pornesc din gură ies din inimă, și acelea spurcă pe om. 19 Căci din inimă ies gândiri rele, omoruri, preacurvii, desfrânare, furturi, mărturii mincinoase, defăimări. 20 Acestea sunt care spurcă pe om, dar a mânca cu mâni nespălate nu spurcă pe om.

Cananeanca este ascultată.

²¹ Și ieșind de acolo Iisus se duse în părțile Tirului și Sidonului. ²² Și iată o femeie Canaaneie ieșind din lăturile acelea strigă, zicând: miluește-mă Doamne, Fiul lui David; fiica mea este muncită rău de demon. ²³ Iar el nu îi răspunse un cuvânt. Și apropiindu-se de dînsul ucenicii săi îl rugau, zicând: dă-i drumul că strigă în urma noastră. ²⁴ Și răspunzând zise: nu sunt trimis decât la oile cele pierdute de casa lui Israel. ²⁵ Și venind ea i-se închină zicând: Doamne ajută-mi. ²⁶ Iar el răspunzând zise: nu se cuvine a lua pâinea copiilor și a o arunca cânilor. ²⁷ Și ea zise: așa este, Doamne, dar și câinii mănâncă din fărmiturile ce cad dela masa stăpânilor lor. ²⁸ Atunci răspunzând Iisus îi zise: femeie, mare este credința ta; fie ție cum voești. Și se însănătoșă fiica ei din acel ceas.

Bolnavii însănătoșiți.

²⁹ Și trecând de acolo, Iisus se duse lângă marea Galilei și suindu-se pe munte șezu acolo ³⁰ Și veniră la dînsul gloate multe, având cu dînsese șchiopi, orbi, muți, strâmbi și alți mulți, și-i aruncară lângă picioarele lui și el îi tămădui. ³¹ Astfel că gloata se minună văzând pe muți vorbind, pe strâmbi sănătoși, pe șchiopi umblând și pe orbi văzând; și măriră pe Dumnezeuul lui Israel.

Ospătarea a 400 de bărbați.

³² Atunci Iisus chemând la sine pe ucenicii săi zise: îmi este milă de gloată, că de trei zile acum stăruesc lângă mine și nu au ce să mănânce; și a le da drumul nemâncate nu voesc, ca nu cumvă să leșine de foame pe drum. ³³ Iar ucenicii îi zic: de unde avem noi în pustie atâ-

tea pâni, în cât să săturăm atâta gloată? 34 Și Iisus le zice: câte pâni aveți? Iar ei zic: șapte, și puțini peștișori. 35 Și porunci gloatelor să șază jos pe pământ, 36 Și luând cele șapte pâni și pești, mulțumind frânse și dete ucenicilor, iar ucenicii gloatelor. 37 Și mâncară toți încât să săturară, și luară prisosul de fărături, șapte coșuri pline. 38 Iar cei cari mâncară erau patru mii de oameni, afară de femei și copii. 39 Și dând drumul gloatelor se suî în vas și venî în lăturile Magdalei.

PARTEA 16.

Fariseii și saduceii cer un semn ceresc. Aluatul fariseilor.
 Și apropiindu-se fariseii și saduceii ispitind cerul de la dînsul să le arate un semn din cer. 2 Iar el răspunzând le zise: când se face seară ziceți *senin va fi*, pentru că cerul este roșu; 3 Și dimineața ziceți: *astăzi furtună va fi*, pentru că cerul este roșu, turburându-se. Fața cerului știți s'o judecați, dar semnele timpurilor nu le puteți judeca? 4 Un neam rău și desfrânat cere semn, și semn nu se va da lui, afară de semnul lui Iona. Și lăsându-i plecă. 5 Și venind ucenicii lui în cealaltă parte uitară să ia pâni. 6 Iar Iisus le zise: luați aminte și feriți-vă de aluatul fariseilor și saduceilor. 7 Și ei se gândiau întru sine, zicând că pâni nu luarăm. 8 Dar Iisus înțelegând zise: ce vă gândiți în înși-vă puțin credincioșilor, că nu luarăți pâni? 9 Nu pricepeți încă, nici nu vă aduceți aminte de cele cinci pâni ale celor cinci mii și câte coșuri luarăți? 10 Nici de cele șapte pâni ale celor patru mii și câte coșuri luarăți? 11 Cum nu pricepeți că nu despre pâni vă zisei? ci feriți-

vă de aluatul fariseilor și saduceilor. ¹² Atunci înțelesără că nu zise, ca dînșii să se ferească de aluatul pâinii, ci de învățătura fariseilor și saduceilor.

Mărturisirea lui Petru și cheile.

¹³ Și venind Iisus în părțile Cesarei lui Filip întrebă pe ucenicii săi, zicând: pe cine numesc oamenii că este Fiul omului? ¹⁴ Iar ei răspund: unii pe Ioan Botezătorul, alții pe Elie, și alții pe Ieremia sau pe unul dintre profeți. ¹⁵ Dar voi, zice el, cine ziceți că sunt eu? ¹⁶ Atunci răspunzând Simon Petru zise: tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu cel viu. ¹⁷ Și răspunzând Iisus îi zise: fericit ești, Simone, fiul lui Iona, că trup și sânge nu ți-au descoperit ție, ci Tatăl meu cel din ceruri. ¹⁸ Și eu zic ție că tu ești Petru, și pe această piatră voi clădi biserica mea, și porțile iadului nu vor fi mai tari față de dînsa. ¹⁹ Și voi da ție cheile împărăției cerurilor, și ce vei fi legat pe pământ va fi legat în ceruri, și ce vei fi deslegat pe pământ va fi deslegat în ceruri. ²⁰ Atunci porunci ucenicilor ca să nu spună nimănuî că el este Hristosul.

Întâia vestire despre suferințele și moartea sa. Trebuie să urmăim după urmele mântuitorului.

²¹ De atunci începù Iisus să spună ucenicilor săi, că trebuie ca el să meargă la Ierusalim și să sufere multe dela bătrânii, și dela mai marii preoților și dela cărturari, și să fie omorât și a treia zi să se scoale. ²² Și luându-l la o parte, Petru începù să-l certe zicând: milostiv să-ți fie Dumnezeu, Doamne; nu va fi pentru tine aceasta. ²³ Iar el întorcându-se zice lui Petru: mergi înapoia mea, satană; sminteală

ești pentru mine, că tu nu ai în gând cele *ce sunt* ale lui Dumnezeu, ci cele *ce sunt* ale oamenilor. ²⁴ Atunci Iisus zise ucenicilor săi: dacă voește cineva să vie după mine, să se lapede de sine și să ia crucea sa și să-mi urmeze. ²⁵ Căci cine va fi voit să-și scape sufletul îl va pierde pe el; dar cine va fi pierdut sufletul său pentru mine, îl va afla. ²⁶ Pentru că ce va folosi omul, dacă va fi câștigat lumea întreagă, iar sufletul său îl va fi pierdut; sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său? ²⁷ Căci Fiul omului are să vie în mărirea Tatălui său cu toți îngerii săi și atunci va răsplăti fiecăruia după fapta sa. ²⁸ Adevăr zic vouă, sunt unii din cei de față cari nu vor gusta moarte până ce nu vor fi văzut pe Fiul omului venind în împărăția lui.

PARTEA 17.

Schimbarea la față.

Și după șase zile Iisus ia cu sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan fratele lui, și-i duce pe dinșii pe un munte înalt la o parte. ² Și se schimbă la față înaintea lor, și strălucì fața lui ca soarele și vesmintele lui să făcură albe ca lumina. ³ Și iată li-se arătă lor Moise și Elie, vorbind împreună cu dînsul. ⁴ Atunci începând Petru zise lui Iisus: Doamne, este bine ca să fim aici; dacă voești voi face aci trei colibi, ție una și lui Moise una și lui Elie una. ⁵ Vorbind el încă iată un nor luminos îi umbrì pe dinșii, și iată un glas din nor zicând: acesta este Fiul meu cel iubit, întru care am binevoit; ascultați de dînsul. ⁶ Și auzind ucenicii căzură cu fața lor *la pământ* și să temură foarte. ⁷ Și

Iisus se apropie și atingându-i, zise: sculați-vă și nu vă temeți. ⁸ Iar ei ridicându-și ochii nu văzură pe nimeni decât numai pe Iisus. ⁹ Și dându-se ei jos depe muntele acela le porunci Iisus, zicând: nimănui să nu spuneți vedenia până când Fiul omului se va fi sculat dintre morți. ¹⁰ Și-l întrebă pe el ucenicii, zicând: pentru ce zic dar cărturarii, că trebuie să vie mai întâiu Elie? ¹¹ Iar el răspunzând zise: Elie vine într'adevăr și va întocmi iarăș tot. ¹² Dar eu vă zic că Elie a și venit, însă ei nu l-au cunoscut, ci făcură cu dînsul câte au voit; astfel și Fiul omului va suferi dela dinșii. ¹³ Atunci înțeleseră ucenicii că el le vorbise despre Ioan Botezătorul.

Vîndecarea lunatecului.

¹⁴ Și mergând ei spre gloată, veni la dînsul un om căzând în genuchi la el. ¹⁵ Și zicând: Doamne, fie-ți milă de fiul meu, că este lunatec și suferă rău; căci de multe ori cade în foc și de multe ori în apă. ¹⁶ Și l-am adus la ucenicii tăi, dar ei nu putură să-l tămăduiască. ¹⁷ Iar Iisus răspunzând zise: neam necredincios și sunit, până când voi fi cu voi? Până când vă voi îngădui? Aduceți-l la mine aci. ¹⁸ Și Iisus îl certă, și demonul ieși dela dînsul, și copilul fu tămăduit din ceasul acela. ¹⁹ Atunci apropiindu-se ucenicii de Iisus la o parte ziseră: pentru ce noi nu puturăm să-l dăm afară pe el? ²⁰ Iar el le zise: pentru necredința voastră; căci adevăr zic vouă, dacă ați aveți credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: treci de aici colo, și va trece, și nimic nu va fi cu neputință pentru voi. ²¹ Dar acest fel *de demoni* nu iese decât numai cu rugăciune și post.

A doua vestire a patimilor sale.

²² Și fiind ei în Galilea le zise Iisus : Fiul omului are să fie dat în mâni de oameni. ²³ Și-l vor omorî și a treia zi se va scula ; iar ei se întristară foarte.

Tributul templului.

²⁴ Și venind ei în Capernaum, se apropiară de Petru cei care strâng jumătatea de siclu și ziseră : Învățătorul vostru nu plătește jumătatea de siclu ? ²⁵ El zice : așa. Și intrând în casă, Iisus îi apucă înainte zicând : ce ți-se pare, Simone ? Împărații pământului dela cine iau dări sau bir ? Dela fiii lor sau dela străini ? ²⁶ Dela străini, zice el. Așa dar, îi zise Iisus, fiii sunt scutiți. ²⁷ Dar ca să nu le fim spre sminteală, ducându-te la mare, aruncă o undiță și peștele care va fi ieșit întâiu ia-l, și deschizând gura lui, vei afla un statir ; pe acela luându-l, dă-l lor pentru mine și pentru tine.

PARTEA 18.

Despre umilința copilărească. Sminteală.

În ceasul acela se apropiară ucenicii de Iisus zicând : cine este oare mai mare în împărăția cerurilor ? ² Și chemând la sine pe un copil îl puse în mijlocul lor. ³ Și zise : adevăr zic vouă, dacă nu vă veți întoarce și să fiți ca copiii, nu veți intra în împărăția cerurilor. ⁴ Deci oricine se va smeri pe sine ca acest copil, acela este mai mare în împărăția cerurilor. ⁵ Și cine va fi primit pe un copil ca acesta în numele meu, pe mine mă primește. ⁶ Iar cine va fi sminteală unuia din acești mici cari cred în mine, mai de folos îi este să se atârne de gâtul lui o piatră de moară și să fie afundat în adân-

cul mării. 7 Vai lumii din pricina smintelilor; căci trebuie ca smintelele să vină, dar vai omului acelaia prin care vine sminteala. 8 Deci dacă mâna ta sau piciorul tău te smintește, taie-l și aruncă-l dela tine; este bine pentru tine ca să întri în viață, strâmb sau șchiop, decât având două mâni sau două picioare să fii aruncat în focul cel vecinic, 9 Și dacă ochiul tău te smintește, scoate-l și aruncă-l dela tine; este bine pentru tine să întri cu un ochiu în viață, decât având doi ochi să fii aruncat în para focului. 10 Vedeți să nu desprețuiți pe vreunul dintre acești mici, căci zic vouă că ingerii lor în ceruri totdeauna privesc fața Tatălui meu care este în ceruri. 11 *Căci Fiul omului a venit ca să mântuiască pe cel pierdut.* 12 Ce vi se pare? Dacă un om are o sută de oi și să rătăcește una dintre ele, au nu lăsând pe cele nouăzeci și nouă în munți, plecând caută pe cea rătăcită? 13 Și dacă se întâmplă ca s'o afle, adevăr zic vouă că se bucură de ea mai mult decât de cele nouăzeci și nouă, care nu se rătăciseră. 14 Astfel fiind, nu este voință înaintea Tatălui vostru, care este în ceruri, ca să piară unul dintr'acești mici.

Puterea cheilor.

15 Și dacă îți va fi greșit ție fratele tău, mergi și ceartă-l între tine și el singur; dacă va fi ascultat de tine, ai câștigat pe fratele tău. 16 Iar dacă nu va fi ascultat, ia cu tine încă unul sau doi, ca prin gura a doi sau trei martori să fie statornicit orice cuvânt. 17 Și dacă nu va fi ascultat de dînșii, spune bisericei; iar dacă nu va fi ascultat nici de biserică, să-ți fie ca păgânul

și vameșul. ¹⁸ Adevăr zic vouă, câte veți fi legat pe pământ vor fi legate în cer; și câte veți fi deslegat pe pământ vor fi deslegate în cer. ¹⁹ Iarăș zic vouă, că dacă doi dintre voi se vor învoi pe pământ asupra oricărui lucru ce vor cere, va fi *dat* lor dela Tatăl meu care este în ceruri. ²⁰ Căci unde sunt doi sau trei adunați în numele meu, acolo sunt *eu* în mijlocul lor.

Despre îngăduirea și împăcarea frățească și despre pilda datornicului mare.

²¹ Atunci apropiindu-se *de el* Petru îi zise: Doamne, de câte ori îmi va greși fratele meu și-i voi iertă lui? Până de șapte ori? ²² Iisus îi zice: nu zic ție până de șapte ori, ci până de șaptezeci de ori șapte. ²³ De aceea împărăția cerurilor este asemenea unui om împărat, care voi să facă socoteală cu slugile sale. ²⁴ Și începând să facă socoteală, i-se aduse unul care-i datoră zece mii de talanți. ²⁵ Dar ne având el *cu ce* să plătească, domnul său porunci ca să fie vândut el și femeea și copiii și toate câte avea, și să se plătească. ²⁶ Deci căzând sluga *la pământ* i-se închină, zicând: Doamne, îngăduște-mă și-ți voi plăti tot. ²⁷ Iar domnul acelei slugi având milă de dînsul îi dete drumul, și-i iertă datoria. ²⁸ Și ieșind aceea slugă, găsi dintre cei *care erau* împreună slugi cu dînsul pe unul care îi datoră o sută de dinari, și punând mâna pe dînsul îl strângea de gât, zicând: plătește-mi, dacă ești dator. ²⁹ Deci căzând *la pământ* cel împreună cu el slugă îl rugă, zicând: îngăduște-mă și-ți voi plăti tot. ³⁰ Dar el nu voia, ci ducându-se îl aruncă în închisoare până ce va plăti datoria. ³¹ Deci slugile cele împreună cu

dînsul văzând cele întâmplute se intristară foarte și ducându-se lămuriră domnului lor toate cele petrecute. 32 Atunci chemându-l la sine domnul său îi zice: slugă rea, toată aceea datorie ți-am iertat-o, fiindcă m'ai rugat: 33 Oare nu se cădeă ca și tu să ai milă de cel împreună cu tine slugă, după cum și eu am avut milă de tine? 34 Și mâniindu-se domnul său îl dete pe mâna chinuitorilor până ce-i va fi plătit toată datoria. 35 Astfel și Tatăl meu cel ceresc va face vouă, dacă nu ve-ți fi iertat din inimile voastre fiecare fratelui său.

PARTEA 19.

Răspunsul lui Iisus despre despărțire și despre fameni.
Si a fost când sfârși Iisus cuvintele acestea, **S** trecu din Galileia și veni în părțile Iudeii pe diacolo de Iordan. 2 Și-i urmară gloate multe, și le tămădui acolo. 3 Și veniră la dînsul fariseii, ispitindu-l și zicând: dacă se cade *omului* să-și lase femeia sa pentru orice cuvânt? 4 Iar el răspunzând zise: n'ați cetit că cel care i-a făcut dela început, «bărbat și femeie i-a făcut?» 5 Și zise: «de aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe muma sa și se va lipi de femeia sa și vor fi cei doi un trup», 6 Încât nu mai sunt doi, ci un trup. Deci aceeace Dumnezeu împreună omul să nu despartă. 7 Ei îi zic: pentru ce dar Moise rândui a da carte de despărțire și a o lăsa? 8 Zice lor: fiindcă Moise în vederea învârtoșării inimei voastre vă dete voie să lăsați pe femeile voastre; dar dela început n'a fost așa. 9 Și eu zic vouă că oricine va fi lăsat pe femeia sa nu pentru desfrânare și se va fi însurat cu alta, săvârșește preacurvie; și cine

s'a însurat cu cea lăsată săvârșește preacurvie. ¹⁰ Zio lui ucenicii: dacă astfel este starea omului cu femeia, nu este de folos a se însurà. ¹¹ Iar el zise lor: nu toți pricep cuvântul acesta, ci *aceia* căror le este dat. ¹² Căci sunt fameni cari așa au fost născuți din pântecel mumei lor; și sunt fameni pe care oamenii i-au făcut fameni; și sunt fameni care s'au făcut pe sine însuși fameni pentru împărăția cerurilor; cine poate pricepe să priceapă.

Iisus binecuvintează copiii.

¹³ Atunci i-se aduseră copiii, ca să-și pună mânil peste dînșii și să se roage; iar ucenicii i-au înfruntat. ¹⁴ Dar Iisus le zise: lăsați copiii și nu-i opriți a veni la mine; căci împărăția cerurilor este a unora ca aceștia. ¹⁵ Și punând mânil peste dînșii se duse deacolo.

Tânărul avut.

¹⁶ Și iată unul venind la dînșul zise: Învățătorule *bune*, ce lucru bun să fac, ca să am viață vecinică? ¹⁷ Iar el îi zise: ce mă întrebi despre lucru bun? Unul este cel bun, Dumnezeu; dar dacă voești să întri în viață, păzește poruncile. ¹⁸ Care? zise el; iar Iisus zise: «nu omori, nu săvârși preacurvie, nu furà, nu mărturisì mincinos, ¹⁹ Cinstește pe tatăl tău și pe muma ta, și iubește pe aproapele tău ca pe tine însu-ți». ²⁰ Zice lui tânărul: toate acestea le-am păzit *din tinereța mea*; ce-mi lipsește încă? ²¹ Zis-a Iisus lui: dacă voești a fi desăvârșit, mergi vinde averea ta și dă-o săracilor, și vei aveà comoară în cer, și vino urmează-mi. ²² Iar tânărul auzind *cuvântul* plecă întristat, căci aveà avuții multe. ²³ Și Iisus nse

ucenicilor săi: adevăr zic vouă că cu greu va intra un avut în împărăția cerurilor. ²⁴ Și iar zic vouă că mai lesne este *pentru* o cămilă să treacă printr'o ureche de ac decât *pentru* un avut să intre în împărăția cerurilor. ²⁵ Și auzind ucenicii să înfiorară tare zicând: cine dar poate fi mântuit? ²⁶ Iar Iisus uitându-se *la dînșii* le zise: la oameni aceasta este cu neputință, dar la Dumnezeu tot este cu putință. ²⁷ Atunci începând Petru îi zise: iată noi lăsarăm tot și-ți urmarăm ție; deci ce vom avea noi? ²⁸ Iar Iisus le zise: adevăr zic vouă că voi care mi-ați urmat mie, la nașterea din nou, când Fiul omului va fi șezut pe tronul măririi sale, ve-ți ședeà și voi pe douăsprezece tronuri, judecând pe cele douăsprezece sămînții ale lui Israel. ²⁹ Și oricine care a lăsat frați sau surori sau tată sau mamă *sau femeie* sau copii sau țarine sau case pentru numele meu, va primi înmulțit și va moșteni viață vecinică. ³⁰ Mulți dar *fiind* întâiu vor fi în urmă și *fiind* în urmă vor fi întâiu.

PARTEA 20.

Pilda cu lucrătorii tocmiți.

Căci împărăția cerurilor este asemenea unui om stăpân de casă, care ieși des de dimineață ca să tocmească lucrători în viea sa. ² Și învoindu-se cu lucrătorii pe un denar ziua, îi trimise în viea sa. ³ Și ieșind pe la al treilea ceas văzù pe alții stând fără lucru în târg. ⁴ Și acelora *le* zise: mergeți și voi în viea *mea*, și ce este cu dreptul voi da vouă. ⁵ Și ei se duseră. Ieșind iarăș pe la al șaselea și al nouălea ceas făcù asemenea. ⁶ Ieșind *apoi pe* la al

unsprezecelea ceas găsi pe alții stând *fără lucru*, și le zice: pentru ce stați aici toată ziua fără lucru? ⁷ Ei îi zic: pentru că nimenea nu ne-a tocnit. Zice lor: mergeți și voi în via *mea*, și *ce este cu dreptul veți primi*. ⁸ Și făcându-se seară zice domnul viei către îngrijitorul lui: cheamă pe lucrători și dă plata, începând dela cei depe urmă până la cei dintâiu. ⁹ Și venind cei depe la al unsprezecelea ceas primiră câte un dinar. ¹⁰ Și venind cei dintâiu socotiau că vor primi mai mult, dar primiră și dinșii câte un dinar. ¹¹ Primind însă cărtiau împotriva stăpânului de casă. ¹² Zicând: acești din urmă au făcut un ceas, și i-ai pus d'o potrivă cu noi care am dus greutatea zilei și arșița. ¹³ Iar el răspunzând zise unuia dintre ei: prietene, nu-ți fac nedreptate; oare nu te-ai învoit cu mine un dinar? ¹⁴ Ia *ce este* al tău și pleacă. Voesc să dau acestui din urmă ca și ție; ¹⁵ Oare nu mi-se cade mie să fac ce voesc cu ale mele? Ori ochiul tău este rău pentru că eu sunt bun? ¹⁶ Astfel vor fi cei din urmă întâiu și cei dintâiu pe urmă. *Căci mulți sunt chemați, dar pușini aleși.*

A treia vestire a patimilor.

¹⁷ Și mergând Iisus la Ierusalim luă la o parte pe cei doisprezece ucenici și pe cale zise lor: ¹⁸ Iată mergem la Ierusalim și Fiul omului va fi dat mai marilor preoților și cărturarilor, și-l vor osândi la moarte; ¹⁹ Și-l vor da în mâna păgânilor ca să-l batjocorească și să-l biciuască și să-l răstignească, dar a treia zi se va scula.

Copiii lui Zebedeu. Cearța pentru ntâietate.

²⁰ Atunci să apropie de dînsul muma fiilor lui Zebedeu cu fiii ei, plecându-se și cerând ceva

dela el. ²¹ Iar el îi zise: ce voești? Ea îi zice: zi ca să șeză acești doi fii ai mei unul de-a dreapta ta și altul de-a stânga ta în împărăția ta. ²² Dar Iisus răspunzând zise: nu știți ce cereți. Puteți bea paharul pe care am să-l beau eu — și să fiți botezați în botezul în care mă botez eu? — Putem, îi zic ei. ²³ Și el le zice: într'adevăr veți bea paharul meu — și cu botezul cu care mă botez eu veți fi botezați, — dar a ședeà de-a dreapta mea și de-a stânga mea nu este al meu a da aceasta, ci se va da acelora pentru care s'a gătit de cătră Tatăl meu. ²⁴ Și auzind cei zece să mâhniră adânc asupra celor doi frați. ²⁵ Dar Iisus chemându-i la sine zise: știți că domnitorii păgânilor îi stăpânesc pre aceștia și cei mari întrebunțează puterea asupra lor. ²⁶ Nu astfel va fi între voi; ci care ar voi să fie mare între voi, va fi slujitorul vostru. ²⁷ Și care ar voi să fie întâiul între voi, va fi sluga voastră; ²⁸ După cum Fiul omului n'a venit ca să fie slujit, ci ca să slujească și să dea sufletul său preț de răscumpărare pentru mulți.

Doi orbi.

²⁹ Și pornind ei dela Ierichon, îi urmă gloată multă. ³⁰ Și iată doi orbi, cari ședeau lângă cale, auzind că Iisus trece, strigară zicând: Doamne, fie-ți milă de noi, Fiule al lui David. ³¹ Iar gloata îi infruntă ca să tacă; dar ei mai tare strigau zicând: Doamne, fie-ți milă de noi, Fiule al lui David. ³² Și stând Iisus îi chemă și zise: ce voiți să vă fac? ³³ Doamne, îi zic ei, să se deschiză ochii noștri. ³⁴ Iar Iisus pătruns fiind de milă, atinse ochii lor; și îndată văzură și îi urmeară

PARTEA 21.

Intrarea în Ierusalim.

Și când se apropiară de Ierusalim și veniră la Betfaghe la muntele maslinilor, atunci trimise Iisus pe doi ucenici. ² Zicându-le: mergeți în satul ce este înaintea voastră, și îndată veți afla o asină legată și un mânz cu dînsa; deslegând aduceți la mine. ³ Și dacă cineva v'ar zice ceva, veți spune că Domnul are trebuință de ele; și îndată le va trimite. ⁴ Iar aceasta s'a făcut ca să se împlinească ce s'a rostit prin profetul care zice: ⁵ «Spuneți Fiicei Sionului: iată împăratul tău vine la tine, blând și călare pe asină și pe mânz, fiul celui de sub jug». ⁶ Ducându-se dar ucenicii, și făcând după cum le poruncise Iisus, ⁷ Aduseră asina și mânzul, și-și puseră deasupra lor vestmintele, și el să așeză pe dînsule. ⁸ Iar partea cea mai mare de gloată așternură veștmintele lor pe cale; și alții tăiau ramuri din copaci și așternură de cale. ⁹ Și gloatele cari mergeau înaintea lui și cari veniau după dînsul strigau, zicând: Osana Fiului lui David, «binecuvântat este cel ce vine în numele Domnului», Osana în cele de sus. ¹⁰ Și intrând el în Ierusalim se mișcă toată cetatea, zicând: cine este acesta? ¹¹ Iar gloatele ziceau: acesta este profetul, Iisus din Nazaretul Galilei.

Curățirea sanctuarului.

¹² Și Iisus intră în sanctuarul lui Dumnezeu, și dete afară pe toți care vindeau și cumpărau în sanctuar, și resturnă mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor cari vindeau porumbei, și le zice: ¹³ Scris este: «casa mea casă de

rugăciune se va chema», iar voi o faceți «peșteră de tâlhari». ¹⁴ Și veni ră la dînsul în sanctuar orbi și șchiopi, și el îi tămădui. ¹⁵ Iar mai marii preoților și cărturarii, văzând faptele minunate pe care le făcuse, și pe copiii cari strigau în sanctuar și ziceau: Osana Fiului lui David, se mahniră adânc, ¹⁶ Și-i ziseră: auzi ce zic aceștia? Dar Iisus le zice: adevărat; oare n'ați cetit nici odată că «din gura copiilor și a sugătorilor voi întocmi lauda»? ¹⁷ Și lăsându-i ieși afară din cetate la Betania, și rămase noaptea acolo.

Smochinul neroditor.

¹⁸ Iar a doua zi întorcându-se în cetate flămânzi. ¹⁹ Și văzând un smochin lângă cale se duse la el, dar nu găsi nimic într'însul decât numai frunze. Și zice lui: de acum înainte rod din tine să nu se facă în veci. Și se uscă smochinul îndată. ²⁰ Și văzând ucenicii se mirară, zicând: cum se uscă smochinul îndată? ²¹ Dar Iisus răspunzând le zise: adevăr zic vouă, dacă veți avea credință și nu vă veți îndoii, veți face nu numai ce s'a făcut cu smochinul; ci chiar dacă veți zice muntelui acestuia: ridică-te și te aruncă în mare, se va face. ²² Și toate câte veți fi cerut în rugăciune, crezând, veți primi.

Cuvântările lui Iisus în templu.

²³ Și venind el în sanctuar se apropiară de dînsul, pe când învăța, mai marii preoților și bătrânii poporului zicând: cu ce putere faci acestea? Și cine ți-a dat puterea aceasta? ²⁴ Iar Iisus răspunzând le zise: vă voi întrebă și eu un cuvânt, pe care dacă mi-l spuneți, și eu vă voi spune cu ce putere fac acestea. ²⁵ Botezul

lui Ioan de unde erà? Din cer sau dela oameni? Iar ei cugetau întru sine zicând: ²⁶ Dacă zicem din cer, ne va zice: pentru ce dar n'ați crezut lui? Iar dacă zicem dela oameni, ne temem de gloată, pentru că toți țin pe Ioan drept un profet. ²⁷ Și răspunzând ei lui Iisus ziseră: nu știm. Zise și el lor: nici eu nu vă spun cu ce putere fac acestea. ²⁸ Ce vi-se pare vouă? Un om aveà doi fii; și ducându-se la cel dintâiu zise: fiule, du-te lucrează azi în viea mea. ²⁹ Iar el răspunzând zise: nu voesc; în urmă însă părăndu-i rău se duse. ³⁰ Și ducându-se la cel de al doilea zise tot astfel. Iar el răspunzând zise: eu, Doamne, mă duc, dar nu s'a dus. ³¹ Care din acești doi a făcut voia tatălui? Cel dintâiu, zic ei. Iisus le zice: adevăr zic vouă că vameșii și desfrânatele merg înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu. ³² Căci Ioan veni la voi pe cale de dreptate, și n'ați crezut lui; iar vameșii și desfrânatele crezură lui, și voi văzând nici nu v'a părut rău în urmă ca să credeți lui.

Pilda despre lucrătorii viei.

³³ Ascultați altă pildă. Erà un om stăpân de casă, care sădi vie și o împrejmui cu gard și făcù în ea lin și clădi turn, și o dete lucrătorilor, iar el se duse departe. ³⁴ Și când sosi timpul roadelor trimise slugile sale la lucrători ca să ia roadele lui. ³⁵ Dar lucrătorii luând pe slugile lui, pe unul îl bătură, pe altul îl uciseră, iar pe altul îl omoriră cu pietrii. ³⁶ Iarăș trimise alte slugi mai multe decât cele dintâiu, și făcură cu acestea asemenea. ³⁷ În urmă trimise la dinșii pe fiul său zicând; se vor sfi de fiul meu. ³⁸ Lucrătorii însă văzând pe fiul

ziseră între dânşii: acesta este moştenitorul; veniţi să-l ucidem şi să avem noi moştenirea lui. 39 Şi luându-l îl aruncară afară din vie şi-l uciseră. 40 Deci când va fi venit domnul viei, ce va face acelor lucrători? 41 Ei îi zic: pe cei răi cu rău îi va pierde, şi viea o va da altor lucrători, care să-i dea roadele la timpul lor. 42 Iisus le zice: n'aţi cetit nici odată în scripturi: «Piatra pe care n'a luat-o în seamă clăditorii, aceasta a fost făcută pentru cap de unghiu; dela Domnul a fost ea şi este minunată în ochii noştri?» 43 De aceea zic vouă, că se va lua dela voi împărăţia lui Dumnezeu şi se va da neamului care face roadele ei. 44 Şi cine va fi căzut pe piatra aceasta se va sfărâma; iar pe care va fi căzut ea, pe acela îl va spulberă. 45 Şi auzind mai marii preoţilor şi fariseii pildele lui cunoscură că vorbeşte despre dânşii; 46 Şi căutând ca să pună mâna pe dinsul se temură de gloate, pentru că îl ţineau drept un profet.

PARTEA 22.

Pilda cu cei chemaţi la nuntă.

Şi răspunzând Iisus le vorbi iar în pilde zicând: 2 Împărăţia cerurilor este asemenea unui om împărat, care făcù nuntă fiului său. 3 Şi trimise slugile sale ca să strige pe cei chemaţi la nuntă, dar ei nu voiau să vie. 4 Iarăş trimise alte slugi zicând: spuneţi celor chemaţi, iată prânzul meu stă gata; taurii mei şi cele îngrăşate ale mele sunt înjunghiate şi tot este gata; veniţi la nuntă. 5 Dar ei ne dând luare aminte se duseră, unul la ţarina sa, altul la negustoria sa: 6 Iar ceilalţi punând mâna pe slugile sale

le înfruntară rușinos și le uciseră. 7 Auzind dar împăratul se umplu de mânie, și trimitând oștile sale nimicî pe acei ucigași și arse orașul lor. 8 Atunci zise slugilor sale: nunta este gata, dar cei chemați nu fură vrednici; 9 Deci mergeți pe la ieșirile drumurilor și pe câți îi veți fi găsit chemați-i la nuntă. 10 Și ieșind slugile acelea la drumuri strânseră pe toți câți îi aflară, și răi și buni; și se umplu nunta de oaspeți. 11 Iar împăratul intrând spre a privi pe oaspeți văzu acolo un om ne fiind îmbrăcat în haină de nuntă; 12 Și îi zice: prietene, cum ai intrat aci ne având haină de nuntă? Iar el tăcù. 13 Atunci împăratul zise slujitorilor: legându-i picioarele și mâinile aruncați-l în întunerecul cel mai din afară, acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților. 14 Căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși.

Dacă se cuvine a plăti bir sau dare Cesarului.

15 Atunci ducându-se fariseii să sfătuiră cum să-l prinză în cuvânt. 16 Și trimit la dinsul pe ucenicii lor cu Irodianii, zicând: Învățătorule, știm că ești iubitor de adevăr, și înveți în adevăr calea lui Dumnezeu, și nu-ți pasă de nime-nea, pentru că nu te uiți la fața oamenilor; 17 Deci spune nouă, ce ți-se pare? Se cuvine a da bir Cesarului sau nu? 18 Iar Iisus cunoscând răutatea lor zise: ce mă ispitiți, fățarnicilor? 19 Arătați-mi banul pentru bir. Iar ei îi aduseră un dinar. 20 Și Iisus le zise: al cui este chipul acesta și inscripția? 21 Al Cesarului, zic dînșii. Atunci le zice: deci dați Cesarului cele ale Cesarului și lui Dumnezeu cele ale lui Dumnezeu. 22 Și auzind se mirară, și lăsându-l se duseră.

Învierea.

²³ În ziua aceea veni ră la dînsul Saduceii care zic cã nu este înviere, și îl întrebãrã. ²⁴ Zicãnd: Învãțătorule, Moise a zis: «dacã va fi murit cinevã ne avãnd copii, fratele sãu va luã pe femeia lui și va ridicã urmaș fratelui sãu». ²⁵ Erau între noi șapte frați, și cel dintãiu însurãndu-se murì, și ne avãnd el urmaș lãsã pe femeia sa fratelui sãu. ²⁶ Asemenea și al doilea și al treilea, pãnã la al șaptelea. ²⁷ Iar în urmã de toți murì și femeea. ²⁸ La înviere dar a cãrui dintre cei șapte va fi femeia? Cãci toți o avurã. ²⁹ Atunci rãspunzãnd Iisus le zise: vã rãtãciți, neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. ³⁰ Cãci la înviere nici nu se însoarã, nici nu se mãritã, ci sunt ca îngerii lui Dumnezeu în cer. ³¹ Dar despre învierea morților n'ați cetit ce s'a rostit vouã de Dumnezeu, zicãnd: ³² «Eu sunt Dumnezeuul lui Abraam și Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacob?» Dumnezeu nu este al morților, ci al viilor. ³³ Și auzind gloatele rãmãserã uimite de învãțatura lui.

Porunca cea mai mare.

³⁴ Iar fariseii auzind cã închise gura Saduceilor se adunarã lângã dînsul, ³⁵ Și întrebã unul dintre ei, învãțător de lege, ispitindu-l și zicãnd: ³⁶ Învãțătorule, care poruncã este mai mare în lege? ³⁷ Iar Iisus îi zise: «iubește pe Domnul Dumnezeuul tãu în toatã inima ta și în tot sufletul tãu și în tot cugetul tãu». ³⁸ Aceasta este porunca cea mai mare și cea dintãiu. ³⁹ Iar a doua asemenea acesteia: «iubește pe aproapele tãu ca pe tine însu-ți». ⁴⁰ În aceste douã porunci sã cuprindã toatã legea și profeții.

Hristos, fiul lui David și stăpânul.

4¹ Și adunați fiind fariseii, Iisus îi întrebă,
4² Zicând: ce vi-se pare despre Hristos? Al cui
fiu este? Al lui David, îi zic ei. 4³ Cum dar
David, le zice el, îl numește în spirit Domn,
zicând: 4⁴ Zis-a Domnul Domnului meu, șezi
de-a dreapta mea până ce voi fi pus pe vrăjmașii
tăi sub picioarele tale. 4⁵ Deci dacă David îl
numește Domn, cum este fiul lui? 4⁶ Și nimeni
nu putea să-i răspundă un cuvânt, nici nu în-
drăsnî cinevâ din aceea zi să-l mai întrebe.

PARTEA 23.

*Iisus mustră pe farisei și cărturari pentru fățărnicia
și mândria lor. Păcatele mari ale Ierusalimului. Vestirea
despre dărâmarea templului.*

Atunci Iisus vorbi gloatelor și ucenicilor săi,
2 Zicând: pe scaunul lui Moise au stat căr-
turarii și fariseii. 3 Deci toate câte vă zic vouă,
faceți și păziți, dar după faptele lor nu faceți;
căci ei zic și nu fac. 4 Ei leagă sarcini grele
și cu anevoe de purtat, și le pun pe umerii
oamenilor, iar ei nici cu degetul lor nu voesc
să le miște. 5 Toate faptele lor le fac spre a
fi priviți de oameni, căci fac filacteriile lor late
și măresc ciucurii vestmântului. 6 Iubesc cele
dintâiu locuri la ospete și cele dintâiu scaune
în sinagogi. 7 Și urările de bine în târguri și
să fie numiți de către oameni Rabi. 8 Dar voi
să nu fiți numiți Rabi; căci unul este învățăto-
rul vostru, iar voi toți sunteți frați. 9 Și tată
să nu numiți al vostru pe pământ, căci unul
este Tatăl vostru cel ceresc. 10 Nici nu fiți
numiți învățători; căci unul este învățătorul
vostru, Hristos. 11 Cine dar este mai mare între

voi, va fi slujitorul vostru. ¹² Iar cine se va fi înălțat pe sine, va fi umilit; și cine se va fi umilit pe sine, va fi înălțat. ¹³ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; căci voi nu intrați, nici pe cei care vin nu-i lăsați să între. ¹⁴ *Vai vouă cărturari și farisei fățarnici, că mâncați casele văduvilor, rugându-vă rugăciuni lungi; pentru aceasta veți lua mai multă osândă.* ¹⁵ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că incunjurați marea și uscatul ca să faceți un proslit, și când s'a făcut, îl faceți fiu al gheenei indoit decât voi. ¹⁶ Vai vouă, povățuitori orbi, cari ziceți: cine va fi jurat pe templu, nu este nimic; dar cine va fi jurat pe aurul templului, dator este. ¹⁷ Nemintoși și orbi; căci ce este mai mare? Aurul sau templul care sfințește aurul? ¹⁸ Și: cine va fi jurat pe altar, nu este nimic; iar cine va fi jurat pe darul ce este deasupra lui, dator este. ¹⁹ Orbilor, căci ce este mai mare? Darul sau altarul care sfințește darul? ²⁰ Deci cine a jurat pe altar, jură pe el și pe toate ce sunt deasupra lui; ²¹ Și cine a jurat pe templu jură pe el și pe cel care locuște într'insul. ²² Și cine a jurat pe cer, jură pe tronul lui Dumnezeu și pe cel care stă pe dînsul. ²³ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că dați zeciuială *din* ismă și mărar și chimen, dar ați lăsat cele mai însemnate ale legii: judecarea *dreaptă* și mila și credința; pe acestea trebuiă să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați. ²⁴ Povățuitori orbi, cari strecurați țânțarul, dar înghițiți cămila. ²⁵ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că curățiți partea din afară a paha-

rului și a vasului *de mâncare*, dar dinăuntru sunt pline de răpire și necumpătare. ²⁶ Fariseule orb, curăță întâiu partea dinăuntru a paharului și a vasului *de mâncare*, ca să fie curată și partea lui din afară. ²⁷ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că sămănați cu mormintele văruite, care din afară se arată frumoase, dar dinăuntru sunt pline de oase de morți și de orice necurățenie. ²⁸ Astfel și voi din afară vă arătați drepti oamenilor, dar dinăuntru sunteți plini de fățarnicie și fărădelege. ²⁹ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că clădiți mormintele profeților și infrumusețați monumentele dreptilor, ³⁰ Și ziceți: dacă am fi noi în zilele părinților noștri, n'am fi părtași cu dinșii la sângele profeților. ³¹ Astfel dar mărturisiți vouă înșivă că sunteți fii ai celor cari omorîră pre profeți. ³² Umpleți și voi măsura părinților voștri! ³³ Șerpi, pui de viperă, cum să fugiți de osândirea la gheenă? ³⁴ De aceea, iată eu trimit la voi profeți și înțelepți și cărturari; dintr'înșii veți omorî și veți răstigni, și dintr'înșii veți biciui în sinagogile voastre, și-i veți gonî din oraș în oraș; ³⁵ Ca să vie asupra voastră orice sânge drept ce este vărsat pe pământ, dela sângele lui Abel cel drept până la sângele lui Zaharia, fiul lui Barachia, pe care îl omorîrăți între templu și altar. ³⁶ Adevăr zic vouă, vor veni toate acestea asupra neamului acestuia. ³⁷ Ierusalime, Ierusalime, care omori pe profeți și ucizi cu pietrii pe cei trimiși la tine, de câte ori am voit să adun pe copiii tăi, după cum adună paserea puii săi sub aripi, dar n'ați voit. ³⁸ Iată, vi-se lasă casa

voastră pustie. 39 Căci zic vouă, de acum nu mă mai vedeți, până când veți zice: «Binecuvântat cel ce vine în numele Domnului».

PARTEA 24.

Darâmarea Ierusalimului. Sfârșitul veacului. Semnele venirii lui Hristos. Îndemnare de a veghiă.

Și ieșind Iisus se duceà dela sanctuar, și se apropiară de dinsul ucenicii săi ca să-i arate clădirile sanctuarului. 2 Iar el răspunzând le zise: nu vedeți toate acestea? Adevăr zic vouă, nu va fi lăsată aci piatră pe piatră, care nu va fi desfăcută. 3 Și stând el pe muntele maslinilor, veniră la dinsul ucenicii la o parte zicând: spune nouă, când vor fi acestea? Și care va fi semnul venirii tale și al sfârșitului veacului? 4 Și răspunzând Iisus le zise: vedeți să nu vă amăgească cineva. 5 Căci mulți vor veni pe numele meu zicând: eu sunt Hristosul, și pe mulți vor amăgi. 6 Și voi veți auzi răsboaie și știri de răsboaie. Luați seama, nu vă spăimântați; căci trebuie să fie *toate*, dar nu este încă sfârșitul. 7 Căci se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție, și vor fi foamete și cutremure pe alocurea, 8 Dar toate acestea vor fi început de dureri. 9 Atunci vă vor da spre asuprire, și vă vor omori, și veți fi urâți de toate neamurile pentru numele meu. 10 Și atunci mulți vor cădeà, și se vor da în mâni unii pe alții și se vor urî unii pe alții. 11 Și mulți profeți mincinoși se vor ridica și pe mulți vor amăgi; 12 Și pentru înmulțirea fărădelegii se va răci iubirea multora. 13 Dar cine a răbdat până în sfârșit, acesta va fi mântuit. 14 Și se va predică această evanghelie a împărăției în

toată lumea, spre mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfârșitul. ¹⁵ Deci când veți fi văzut «groaza pustiirii», ce s'a zis prin Daniil profetul, stând în loc sfânt, cine citește să înțeleagă, ¹⁶ Atunci care sunt în Iudeia să fugă la munți, ¹⁷ Care este pe casă să nu se deie jos ca să ia cele din casa lui, ¹⁸ Și care este în câmp să nu se întoarcă înapoi ca să ia vestmântul lui. ¹⁹ Vai dar celor ce au în pânțele și celor cari dau țigă în zilele acelea. ²⁰ Rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna, nici Sâmbăta. ²¹ Căci atunci va fi suferință mare, care n'a fost dela începutul lumii până acum, nici nu va fi. ²² Și dacă n'ar fi scurtate acele zile, n'ar scăpa nici un trup; dar pentru cei aleși vor fi scurtate acele zile. ²³ Atunci dacă vă zice cineva: iată aci este Hristosul, sau colo, nu credeți. ²⁴ Căci se vor ridica Hristoși mincinoși și profeti mincinoși, și vor da semne mari și minuni, încât să amăgească, dacă se poate, chiar pe cei aleși. ²⁵ Iată v'am spus dinainte. ²⁶ Deci dacă vor zice vouă: iată este în pustie, nu ieșiți; iată este în camere, nu credeți. ²⁷ Căci precum fulgerul iese dela răsărit și se arată până la apus, astfel va fi și venirea Fiului omului; ²⁸ Ori și unde este corpul mort, acolo se vor aduna vulturi. ²⁹ Dar îndată după suferința acelor zile soarele va fi întunecat, și luna nu va da lumina ei, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor vor fi sguduite. ³⁰ Și atunci se va arăta semnul Fiului omului în cer; și atunci se vor jeli toate sămințile pământului și vor vedeă pe Fiul omului, venind pe norii cerului, cu putere și mărire multă.

31 Și va trimite pe îngerii săi cu sunet mare de trîmbiță, și vor adună pe aleșii lui din cele patru vânturi, dela cea mai depărtată margine a cerurilor până la cealaltă margine a lor.

32 Învățați asemănarea dela smochin. Când ramura lui este fragedă și înfrunzește, cunoașteți că aproape *este* vara. 33 Astfel și voi când veți fi văzut toate acestea cunoașteți că *el* este aproape lângă uși. 34 Adevăr zic vouă, nu va trece neamul acesta, până când să fie toate acestea. 35 Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece. 36 Iar despre ziua aceea și ceas nimeni nu știe, nici îngerii cerurilor, nici Fiul, decât numai Tatăl. 37 Și precum *au fost* zilele lui Noe, așa va fi venirea Fiului omului. 38 Căci precum în zilele acelea înainte de potop erau mîncînd și bînd, însurîndu-se și măritîndu-se, până în ziua când intră Noe în corabie, 39 Și nu știură până ce veni potopul și luă pe toți, astfel va fi și venirea Fiului omului. 40 Atunci *din* doi *care* vor fi în câmp, unul este luat și unul este lăsat; 41 *Din* două rîșnind la rîșniță, una este luată și una este lăsată. 42 Deci privegheați, că nu știți în care zi vine Domnul vostru. 43 Dar cunoașteți aceasta, că dacă stăpînul de casă ar ști în care strajă vine furul, ar fi veghiat, și n'ar lăsa să i-se sape casa. 44 De aceea și voi fiți gata, că în ceasul în care nu gîndiți vine Fiul omului. 45 Deci cine este sluga credinciosă și cuminte, pe care a pus-o stăpînul peste slugărimea sa, spre a le da de mîncare la timp? 46 Fericită este sluga aceea pe care venind stăpînul său o va găsi făcînd astfel. 47 Adevăr zic vouă că

o va pune peste toată avuția sa. 4⁸ Dar dacă aceea slugă rea *find* va fi zis în inima sa: stăpânul meu întârziază, 49 Și va fi început să bată pe cei împreună cu el slugi, și mănâncă și beà cu bețivii; 50 Stăpânul acelei slugi va veni în ziua în care el nu așteaptă, și în ceasul când nu știe, 51 Și-l va despica în două, și partea lui o va pune cu fățărnicie; acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților.

PARTEA 25.

Pilda cu cele zece fecioare și cu întrebuițarea talanților.

Atunci va fi asemănată împărăția cerurilor cu zece fecioare, care luând candelile lor ieșiră spre întimpinarea mirelui. 2 Cinci din ele erau nechibzuite, iar cinci cuminte. 3 Căci cele nechibzuite, luând candelile lor, nu luară unt de lemn cu sine; 4 Iar cele cuminte luară unt de lemn în vasele lor cu candelile lor. 5 Și întârziind mirele dormitară toate și dormiau. 6 Iar la miezul nopții se făcù strigare: iată mirele, ieșiți spre întimpinarea lui. 7 Atunci se deșteptară toate acele fecioare și gătiră candelile lor. 8 Iar cele nechibzuite ziseră celor cuminte: dați-ne din unt de lemnul vostru, că se sting candelile noastre. 9 Dar cele cuminte răspunseră, zicând: niciodată; nu va fi de ajuns nouă și vouă, mai bine duceți-vă la cei cari vând și cumpărați-vă. 10 Și plecând ele să cumpere veni mirele, și cele gata intrară cu dînsul la nuntă, și se închise ușa. 11 În urmă vin și celelalte fecioare zicând: Doamne, Doamne, deschide-ne. 12 Iar el răspunzând zise: adevăr zic vouă, nu vă cunosc. 13 Drept aceea vegheați, că nu știți ziua, nici ceasul, *când vine Fiul omu-*

lui. ¹⁴ Căci după cum un om plecând departe chemă slugile sale și le dăte avuția sa, ¹⁵ Și unuia îi dăte cincis talanți, altuia doi, iar altuia unul, fie căruia după puterea sa, și îndată se duse departe. ¹⁶ Îndată plecând cel care luase cincis talanți lucră cu dinșii și făcù alți cincis talanți. ¹⁷ Asemenea care luase cei doi câștigă alți doi. ¹⁸ Iar care luase unul ducându-se săpă în pământ și ascunse argintul stăpânului său. ¹⁹ După un timp îndelungat vine și stăpânul acelor slugi, și face socoteală împreună cu dinșii. ²⁰ Și apropiindu-se cel care luase cincis talanți aduse alți cincis talanți, zicând: Doamne, cincis talanți mi-ai dat în mână; iată alți cincis talanți am câștigat *la dinșii*. ²¹ Zise lui stăpânul său: bine, slugă bună și credincioasă, la puține ai fost credincios, la multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău. ²² Apropiindu-se și care luase cei doi talanți zise: Doamne, doi talanți mi-ai dat în mână; iată alți doi talanți am câștigat *la dinșii*. ²³ Zise lui stăpânul său: bine, slugă bună și credincioasă, la puține ai fost credincios, la multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău. ²⁴ Apropiindu-se apoi și care luase un talant zise: Doamne, te-am știut că ești om aspru, seceri unde n'ai sămănat, și aduni de unde n'ai vânturat; ²⁵ Și fiindu-mi teamă m'am dus și am ascuns talantul tău în pământ; iată *aici* este al tău. ²⁶ Iar stăpânul său răspunzându-i, zise: slugă rea și neluătoare aminte; știut-ai că secer unde n'am sămănat, și adun de unde n'am vânturat? ²⁷ Deci trebuiă ca tu să fi pus argintul meu la schimbători, și venind eu aș fi luat

cu dobândă *ce este* al meu. 28 Drept aceea luați delă dînsul talantul și dați celui care are cei zece talanți; 29 Căci tot la cel care are se va da și va prisosi, iar delă cel care nu are, și ce are se va luă delă dînsul; 30 Și pe sluga cea nefolositoare aruncați-o în întunerecul din afară; acolo va fi plîngerea și scârșnirea dinților.

Judecata din urmă.

31 Iar cînd va veni Fiul omului în mărirea sa și toți îngerii cu dînsul, atunci va stă pe tronul mării sale, 32 Și vor fi adunate înaintea lui toate neamurile, și le va despărți pe unele de altele, după cum desparte păstorul oile de capre, 33 Și va pune oile de-a dreapta sa, iar caprele de-a stînga. 34 Atunci va zice împăratul celor de-a dreapta sa: veniți, binecuvîntații Tatălui meu, moșteniți împărăția gătită vouă delă întemeierea lumii. 35 Căci flămînd am fost și mi-ați dat să mănînc; însetat am fost și mi-ați dat să beau; străin am fost și m'ați adus la voi, 36 Gol și m'ați îmbrăcat, bolnav am fost și m'ați căutat, în închisoare am fost și ați venit la mine. 37 Atunci vor răspunde lui dreptii, zicînd: Doamne cînd te-am văzut flămînd și ți-am dat demîncare, sau însetat și ți-am dat să bei? 38 Cînd iar te-am văzut străin și te-am adus la noi, sau gol și te-am îmbrăcat? 39 Și cînd te-am văzut bolnav sau în închisoare și am venit la tine? 40 Și răspunzînd împăratul le va zice: adevăr zic vouă, întru cât ați făcut unuia dintr'acești frați ai mei, foarte neluați în seamă, mie mi-ați făcut. 41 Atunci va zice și celor de-a stînga: duceți-vă delă mine, blăstemaților, în focul cel vecinic care

este gătit diavolului și îngerilor săi. 42 Căci flămând am fost și nu mi-ați dat să mănânc, insetat am fost și nu mi-ați dat să beau. 43 Străin am fost și nu m'ați dus la voi, gol și nu m'ați îmbrăcat, bolnav și în închisoare și nu m'ați căutat. 44 Atunci vor răspunde și ei zicând: Doamne, când te-am văzut flămând, ori insetat, ori străin, ori gol, ori bolnav, ori în închisoare și nu ți-am slujit? 45 Atunci va răspunde lor, zicând: adevăr zic vouă, întru cât n'ați făcut unuia dintre acești, foarte neluați în seamă, nici mie nu mi-ați făcut. 46 Și se vor duce aceștia la pedeapsă vecinică, iar dreptii la viață vecinică.

PARTEA 26.

Cea din urmă vestire a patimilor lui Iisus.

Și a fost când sfârși Iisus toate cuvintele aceștea, zise ucenicilor săi: 2 Știți că peste două zile vor fi Paștile și Fiul omului va fi dat spre a fi răstignit. 3 Atunci mai marii preoților și bătrânii poporului se adunară în curtea arhierelui care se numește Caiafa, 4 Și se sfătuiră împreună ca prin amăgire să pună mâna pe Iisus și să-l omoare. 5 Dar ziceau: nu în serbătoare, ca să nu se facă turburare în popor.

Ungerea din Betania.

6 Și fiind Iisus în Betania în casa lui Simon leprosul, 7 Veni la dinsul o femeie având un alabastru cu mir foarte prețios și turnă pe capul lui când ședeà la masă. 8 Iar ucenicii văzând se mâhniră adânc, zicând: pentru ce pierderea aceasta? 9 Căci se putea vinde acest mir drept mult și să se dea săracilor. 10 Dar Iisus cunoscând, le zise: pentru ce faceți superare femeii? Căci a făcut un lucru bun pentru mine:

¹¹ Fiindcă pe săraci îi aveți în totdeauna cu voi, dar pe mine nu mă aveți totdeauna. ¹² Pentru că ea turnând mirul acesta pe corpul meu, spre înmormântarea mea a făcut. ¹³ Adevăr zic vouă, ori unde va fi predicată evanghelia aceasta în toată lumea, se va spune și ce a făcut aceasta spre amintirea ei. ¹⁴ Atunci unul dintre cei doisprezece care se cheamă Iuda Iscariotul, ducându-se la mai marii preoților, zise: ¹⁵ Ce voiți să-mi dați și eu îl voi da în mâinile voastre? Iar ei îi cumpăriră treizeci de arginți. ¹⁶ Și de atunci căută timp nimerit ca să-l dea în mâinile lor.

Paștile și sfânta cină sau cuminecătură.

¹⁷ Iar în cea dintâiu zi a azimilor venură ucenicii la Iisus, zicând: unde voești să-ți gătim ca să mănânci Paștile? ¹⁸ Și el zise, mergeți în oraș la cineva și îi spuneți: Învățătorul zice: timpul meu aproape este, la tine fac Paștile cu ucenicii mei. ¹⁹ Și ucenicii făcură după cum le porunci Iisus, și-i gătiră Paștile. ²⁰ Iar făcându-se seară, se puse la masă cu cei doisprezece ucenici. ²¹ Și mâncând, el zise: adevăr zic vouă că unul dintre voi mă va da prins. ²² Și întristându-se ei foarte, începură să-i zică fiecare: doar nu cumva sunt eu, Doamne? ²³ Iar el răspunzând, zise: cel care a întins cu mine mâna în vas, acesta mă va da prins. ²⁴ Într-adevăr Fiul omului se duse după cum este scris despre dînsul, dar vai de omul acela prin care Fiul omului este dat prins; bine ar fi lui dacă nu s'ar fi născut omul acela. ²⁵ Și răspunzând Iuda care l-a dat prins, zise: doar nu cumva sunt eu, Rabi? Zise lui: tu ai zis. ²⁶ Iar mâncând

ei, Iisus luând pâne și binecuvântând frânse, și dând ucenicilor, zise: luați, mâncați; acesta este trupul meu. 27 Și luând un pahar și mulțumind le dete, zicând: beți din acesta toți; 28 Căci acesta este sângele meu al legii, el se varsă pentru mulți spre iertarea păcatelor. 29 Și zic vouă, de acum nu voi mai bea din acest rod al viței până în ziua aceea când îl voi bea cu voi nou în împărăția Tatălui meu. 30 Și după ce cântară lăudări, ieșiră la muntele maslinilor. 31 Atunci le zice Iisus: voi toți veți aveà smintială în mine în noaptea aceasta, căci scris este: «bate-voi păstorul și se vor împrăștia oile turmei». 32 Dar după învierea mea voi merge înainte de voi în Galilea. 33 Și răspunzând Petru, îi zise: dacă toți vor aveà smintială în tine, eu nici odată nu voi aveà smintială. 34 Zise Iisus lui: adevăr zic ție că în noaptea aceasta, mai înainte de-a fi cântat cocoșul, mă vei tăgădui de trei ori. 35 Zise Petru lui: chiar dacă ar trebui ca să mor împreună cu tine, eu nu te voi tăgădui. Asemenea ziseră și toți ucenicii.

Suferințele din Ghetsemane.

36 Atunci veni Iisus cu dinșii la un loc, numit Ghetsemane și zice ucenicilor săi: stați aci până ce, ducându-mă colo, mă voi ruga. 37 Și luând cu sine pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zebedeu, începù a se întrista și a se turbura adânc. 38 Atunci le zice: întristat foarte este sufletul meu până la moarte; rămâneți aci și veghiați cu mine. 39 Și mergând puțin mai înainte căzù pe fața sa rugându-se și zicând: Tată, dacă este cu putință, treacă dela mine paharul acesta; dar nu cum voesc eu, ci cum *voești*

tu, 4° Și vine la ucenici și îi află dormind, și zice lui Petru: așa nu avurăți tărie să veghiați un ceas cu mine? 4¹ Veghiați și vă rugați ca să nu intrați în ispită. Intr'adevăr spiritul este nepregetător, dar trupul neputincios. 4² Iarăș ducându-se de a două oară se rugă, zicând: Tatăl meu, dacă nu este cu putință să treacă acest pahar, ca să nu-l beau, facă-se voia ta. 4³ Și venind, iarăș îi află dormind; căci ochii lor erau îngreuiți. 4⁴ Și lăsându-i, iarăș ducându-se se rugă a treia oară, zicând același cuvânt. 4⁵ Atunci vine la ucenicii și le zise: dormiți de acum și odihniți-vă. Iată s'a apropiat ceasul și Fiul omului este dat în mâni de păcătoși. 4⁶ Sculați-vă să mergem; iată s'a apropiat cel care mă va da prins.

Tradarea lui Iuda.

47 Și vorbind el încă, iată veni dela mai marii preoților și bătrânii poporului Iuda, unul din cei doisprezece, și cu dînsul gloată multă cu săbii și lănci. 4⁸ Iar cel care avea să-l dea prins le dete semn, zicând: pe care îl voi fi sărutat, el este, puneți mâna pe el. 4⁹ Și îndată apropiindu-se de Iisus, zise: bucură-te, Rabi, și îl sărută. 5° Iar Iisus, îi zise: prietene, fă lucrul pentru ce ai venit. Atunci apropiindu-se ei puseră mâinile pe Iisus și îl apucară. 5¹ Și iată unul din cei care erau cu Iisus, întinzând mâna trase sabia sa, și lovind pe sluga arhierelui i-a tăiat urechia. 5² Atunci Iisus îi zice: întoarce sabia ta la locul ei, căci toți care iau sabie de sabie vor pieri. 5³ Sau ți-se pare că nu pot ruga pe Tatăl meu, și-mi va pune în rînd chiar acum mai mult de douăsprezece le-

giuni de îngeri? 54 Dar cum vor fi împlinite scripturile că așa trebuie să fie? 55 În acel ceas, zise Iisus gloatelor: ca la un făcător de rele ați ieșit cu săbii și lănci să mă prindeți? În fiecare zi stam în sanctuar învățând, și nu m'ați apucat. 56 Dar toate acestea s'au făcut ca să fie împlinite scripturile profeților. Atunci toți ucenicii lăsându-l, fugiră.

Prinderea lui Iisus. Înfrățirea la arhiereu.

57 Și cei care prinsese pe Iisus îl duseră la Caiafa arhiereul, unde erau adunați cărturarii și bătrânii. 58 Iar Petru îl urmă de departe până la curtea arhiereului, și intrând înăuntru stă cu slujitorii să vadă sfârșitul. 59 Iar mai marii preoților și bătrânii, adecă tot sinedriul, căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să-l omoare, 60 Și nu găsiră, deși veniseră mulți martori mincinoși. În urmă venind doi martori mincinoși, ziseră: 61 Acesta a zis: pot dărîmă templul lui Dumnezeu și în trei zile să-l clădesc. 62 Și sculându-se arhiereul îi zise: nimic nu răspunzi? Ce zic aceștia împotriva ta? Iar Iisus tăceă. 63 Și arhiereul îi zise: te jur pe Dumnezeu cel viu ca să ne spui dacă tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu. 64 Zice Iisus lui: tu ai zis; afară de aceasta zic vouă, de-acum veți vedea pe Fiul omului stând de-a dreapta puterii și venind pe norii cerului. 65 Atunci arhiereul sfășia veștmintele sale, zicând că a rostit defăimare; ce mai avem trebuință de martori? Iată acum ați auzit defăimarea lui. Ce vi se pare vouă. 66 Iar ei răspunzând, ziseră: este vinovat de moarte. 67 Atunci scuipară în fața lui și-i deteră palme. iar alții îl bătură cu nuiiele.

68 Zicând: profetizează nouă, Hristoase, cine este care te-a lovit?

Tăgăduirea lui Petru.

69 Iar Petru stă afară în curte și veni la dînsul o slujnică, zicând: și tu erai cu Iisus Galilelul. 70 Dar el tăgădui înaintea tuturor, zicând; nu știu ce zici. 71 Și ieșind el la poartă îl văzù alta, și zice celor de acolo: și acesta erà cu Iisus Nazareul. 72 Și iarăș tăgădui cu jurământ că: nu știu pe omul *acesta*. 73 Iar peste puțin apropiindu-se cei care stăteau ziseră lui Petru: cu adevărat și tu ești dintre ei; căci și vorbirea ta te dă pe față. 74 Atunci începù a se blăstemà și a se jurà că: nu știu pe omul *acesta*. Și îndată cântă cocoșul. 75 Și Petru își aduse aminte de cuvântul lui Iisus care zisese că: mai înainte de a fi cântat cocoșul de tre ori mă vei tăgădui, și ieșind afară plânse cu amar.

PARTEA 27.

Iisus înaintea lui Pilat. Căința târzie a lui Iuda.

Iar făcându-se dimineată toți mai marii preoților și bătrânii poporului se sfătuiră împotriva lui Iisus, ca să-l omoare. 2 Și după ce îl legară, îl duseră și îl deteră în mâinile lui *Ponțiu* Pilat procuratorul. 3 Atunci Iuda, care îl dase prins, văzând că fu osândit, căindu-se aduse înapoi cei treizeci de arginți la mai marii preoților și bătrânilor, 4 Zicând: am greșit, dând prins sânge nevinovat. Iar ei ziseră: ce ne privește pe noi? Tu vei vedeà. 5 Și aruncând arginții la templu se depărtă, și mergând se spânzură. 6 Iar mai marii preoților luând arginții ziseră: nu se cuvine a-i pune în cutia pentru daruri *făgăduite* de oarece sunt preț de sânge. 7 Și sfātuindu-

se cumpărare cu ei câmpul olarului spre înmormântarea străinilor. ⁸ De aceea fu numit câmpul acela până în ziua de azi Câmpul sângelui. ⁹ Atunci se împlini ceea ce fusese rostit prin Ieremia profetul, care zice: «și luară cei treizeci de arginți, prețul pentru cel prețuit pe care dinșii îl prețuiră dela fiii lui Israel, ¹⁰ Și-i dederă pentru câmpul olarului, după cum mi-a rânduit mie Domnul». ¹¹ Iar Iisus stă înaintea procuratorului; și-l întrebă procuratorul, zicând: tu ești împăratul Iudeilor? ¹² Iar Iisus zise: tu zici. Și când se vorbiă împotriva lui de cătră mai marii preoților și bătrânilor nimic nu răspundeă. ¹³ Atunci Pilat îi zice: nu auzi câte mărturisesc ei împotriva ta? ¹⁴ Și nu răspunse lui nici un singur cuvânt, încât procuratorul se miră foarte.

Iisus și Barabba.

¹⁵ Iar la serbătoare procuratorul aveă obiceiul să dea pentru gloată drumul la un închis, pe care îl voiau. ¹⁶ Și aveau atunci pe un închis vestit, care se numiă Barabba. ¹⁷ Deci adunați fiind ei împreună, Pilat le zise: la care voiți să-i dau drumul pentru voi? Lui Barabba sau lui Iisus, care se zice Hristos? ¹⁸ Căci știă că din ură îl dase în mâinile lui. ¹⁹ Și stând el pe scaunul de judecător trimise la dinsul femeia sa, zicând: nimic să nu aibi tu cu acel drept, căci multe am suferit azi în vis pentru dinsul. ²⁰ Iar mai marii preoților și bătrânii îndemnară gloatele ca să ceară pe Barabba, iar pe Iisus să-l piarză. ²¹ Dar procuratorul răspunzând, le zise: la care din cei doi voiți să-i dau drumul pentru voi? Și ei ziseră: lui Barabba. ²² Zice

lor Pilat: dar ce voi face cu Iisus, care se zice Hristos? Să fie răstignit, zic ei toți. 23 Și el zise: dar ce rău a făcut? Iar ei mai tare strigau, zicând: să fie răstignit. 24 Și văzând Pilat că nimic nu folosește, ci mai mare turburare se face, luând apă își spală mâinile înaintea gloatei, zicând: nevinovat sunt de sângele acestui drept, voi veți vedeà. 25 Și răspunzând tot poporul, zise: sângele lui asupra noastră și asupra copiilor noștri. 26 Atunci dete pentru ei drumul lui Barabba; iar pe Iisus biciuindu-l îl dete ca să fie răstignit.

Biciuirea, batjocura și răstignirea lui Iisus.

27 Atunci ostașii procuratorului luând cu ei pe Iisus în pretoriu, adunară lângă dînsul toată cohorta. 28 Și îmbrăcându-l îi puseră o mantă roșie. 29 Și împletind cunună de spini puseră pe capul lui și trestie în dreapta lui; și închinînd înaintea lui îl luau în răs, zicând: bucură-te, împăratul Iudeilor, 30 Și scuipând pe el luară trestia și îl băteau peste cap. 31 Și după ce au răs de el, desbrăcându-l de manta îl îmbrăcară cu hainele lui, și îl duseră ca să-l răstignească. 32 Și ieșind afară găsiră pe un om din Cirene, cu numele Simon; pe acesta îl siliră ca să-i ducă crucea. 33 Și venind la locul numit Golgota, ce se zice locul căpățanei, 34 Îi deteră să bea vin amestecat cu fieric; și gustînd nu voi să beà. 35 Iar după ce l-au răstignit împărțiră între dînșii hainele lui, aruncînd sorți, *ca să se împlinescă ce s'a rostit de profetul: împărțit-au hainele mele lor și pentru cămașa mea aruncară sorți.* 36 Și stînd îl păziau acolo. 37 Și puseră deasupra capului său vina

sa scrisă: ACESTA ESTE IISUS ÎMPARATUL JUDEILOR. 38 Atunci sunt răstigniți împreună cu dinsul doi tâlhari, unul de a dreapta și altul de a stânga. 39 Iar trecătorii îl înjosiau prin vorbe, clătinând capetele lor și zicând: 40 Cel care dărași templul și în trei zile îl clădești, mântuește-te pe tine însu-ți; dacă ești Fiu al lui Dumnezeu, dă-te jos depe cruce. 41 Asemenea și mai marii preoților, luându-l în răs cu cărturarii și bătrânii, ziceau: 42 Pe alții a mântuit, pe sine nu se poate mântui. *Dacă* este împăratul lui Israel, să se dea acum jos depe cruce și vom crede într'însul; 43 S'a încrezut în Dumnezeu, să-l scape acum dacă îl voește; căci a zis că sunt Fiu al lui Dumnezeu. 44 Același lucru îi imputau și tâlharii care fură răstigniți împreună cu el. 45 Și dela al șaselea ceas să făcù întunec peste tot pământul până la al nouălea ceas. 46 Iar pe la al nouălea ceas strigă Iisus cu glas mare, zicând: «Eli, Eli, lama sabachtani? adică: Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m'ai părăsit? 47 Și unii dintre cei care stau acolo auzind ziceau că pe Ilie îl chemă acesta. 48 Și îndată alergând unul dintre ei și luând un burete îl umplu de oțet, și punându-l într'o trestie îi dete să bea, 49 Iar ceilalți ziceau: lasă, să vedem dacă vine Ilie să-l mântuească. 50 Și Iisus strigând iarăș cu glas mare își dete spiritul. 51 Și iată catapetasma templului se sfășiă în două de sus până jos, și pământul se cutremură, și pietrile să despicară. 52 Și mormintele se deschiseră, și multe corpuri ale sfinților adormiți se sculară, 53 Și ieșind din morminte după învierea lui

intrară în sfânta cetate și se arătară multora. 54 Iar sutașul și cei care împreună cu dînsul păziau pe Iisus, văzând cutremurul și cele ce se făcuseră, se temură foarte zicând: cu adevărat Fiu al lui Dumnezeu eră acesta. 55 Și erau acolo femei multe privind de departe, care urmaseră din Galilea lui Iisus slujindu-l; 56 Între care eră Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacob și Iosif, și muma filor lui Zebedeu.

Înmormântarea lui Iisus.

57 Iar făcându-se seară veni un om avut din Arimatea, cu numele Iosif, care fu și el uceinic al lui Iisus; 58 Acesta ducându-se la Pilat ceru corpul lui Iisus. Atunci Pilat porunci să fie dat. 59 Și Iosif luând corpul îl înfășură în pânză curată, 60 Și-l puse în mormântul său nou, pe care îl săpase în piatră, și prăvălind o piatră mare la ușa mormântului se duse. 61 Iar acolo eră Maria Magdalena și cealaltă Marie, stînd în fața mormântului. 62 Și a două zi, care este după ziua de pregătire, se adunară împreună mai marii preoților și fariseii la Pilat, zicând: 63 Domnule, ne-am adus aminte că acel amăgitor fiind încă viu a zis: după trei zile mă scol. 64 De aceea poruncește ca mormântul să fie păzit bine pînă a treia zi, ca nu cumvâ venind ucenicii să-l fure și să zică poporului: s'a sculat dintre morți, și va fi rătăcirea din urmă mai rea decît cea dintâiu. 65 Zise lor Pilat: aveți custodie, plecați, păziți bine cum știți. 66 Iar ei plecând păziră bine mormântul cu custodie, după ce au pecetluit piatra.

PARTEA 28.

Învierea. Îngerul și femeile. Custozii mituiți. Arătarea înviatului. Porunca botezului.

Iar târziu Sâmbăta, când se luminează de ziuă întâia a săptămânei, veni Maria Magdalena și cealaltă Marie să privească mormântul. ² Și iată se făcù cutremur mare; căci îngerul Domnului pogorându-se din cer și venind prăvălî piatra și stă deasupra ei. ³ Și eră înfățișarea lui ca *lumină de fulger*, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. ⁴ Și de spaimă de dinsul păzitorii se cutremurară și fură ca morți. ⁵ Iar îngerul răspunzând, zise femeilor: nu vă temeți voi; căci știu că pe Iisus care fu răstignit îl căutați. ⁶ Nu este aici; căci s'a sculat după cum a zis; veniți, vedeți locul unde eră pus. ⁷ Și repede ducându-vă spuneți ucenicilor lui că s'a sculat dintre cei morți, și iată merge înainte de voi în Galilea, acolo îl veți vedea. Iată v'am spus. ⁸ Și plecând ele repede dela mormânt, cu frică și cu bucurie mare alergară să vestească acenicilor lui. ⁹ Și, când se duceau ele să vestească ucenicilor lui, iată Iisus le întâmpină zicând: bucurați-vă. Iar ele apropiindu-se apucară picioarele lui și i-se închinară. ¹⁰ Atunci Iisus le zice: nu vă temeți; duceți-vă vestiți fraților mei ca să plece în Galilea, și acolo mă vor vedea. ¹¹ Iar pe când se duceau ele, iată unii ai custodii venind în cetate vestiră la mai marii preoților toate cele ce s'au făcut. ¹² Și dupăce se adunară împreună cu bătrânii și se sfătuiră, deteră arginți destui ostașilor. ¹³ Zicând: spuneți că ucenicii lui noaptea venind l-au furat, fiind noi adormiți. ¹⁴ Și dacă aceasta

se va ascultă inaintea procuratorului, noi îl vom înduplecã și pe voi fără grije vă vom face. ¹⁵ Iar ei luând arginții făcură după cum au fost învățați. Și s'a răspândit vorba aceasta între Iudei până în ziua de azi. ¹⁶ Iar cei unsprezece ucenici se duseră în Galilea, la muntele unde le rânduiise lor Iisus, ¹⁷ Și văzându-l se inchinară *lui*, iar unii se îndoiră. ¹⁸ Și apropiindu-se Iisus le vorbi, zicând: datu-mi-s'a orice putere în cer și pe pământ. ¹⁹ Mergând, faceți ucenici toate neamurile, botezându-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Spirit, ²⁰ Învățându-i să păzească toate câte v'am poruncit. Și iată eu sunt cu voi toate zilele până la sfârșitul veacului. Amin.

MATTHEW 1913

#1936

While this appears to be *similarly*
to ~~based~~ 1921 Bible

yet it has numerous variants.

see e.g. 2:3

dânsul

dînsul

3:4 lăcuste

locuste

